

TAIVALKOSKEN KUNTA

TALOUSARVIO 2021
TALOUSSUUNNITELMA
2022 - 2023

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

Sisällysluettelo

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	2
2. KUNTASTRATEGIA – NÄKYMÄ VUOTEEN 2021	3
2.1. Painopisteet kunnan kehittämisessä	3
2.2. Tavoitteet ja toimenpiteet	4
3. TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA 2021 – 2023	10
3.1. Yleisperustelut ja toimintaympäristö	10
3.1.1. Alue ja väestö	13
3.1.2. Työllisyys	15
3.1.3. Kuntatalous	17
3.1.4. Talousarvion tilannekuva	21
3.2. Käyttötalousosa	24
3.2.1. Keskusvaalilautakunta	24
3.2.2. Tarkastuslautakunta	25
3.2.3. Valtuusto	27
3.2.4. Kunnanhallitus	28
3.2.5. Sosiaali- ja terveyslautakunta	31
3.2.6. Sivistyslautakunta	38
3.2.7. Tekninen lautakunta	52
3.2.8. Talous lautakunnat	57
3.3. Tuloslaskelmaosa	58
3.4. Investointiosa	60
3.5. Rahoitusosa	64
4. TYTÄRYHTEISÖT	65
4.1. Kiinteistö Oy Siikataival	65
4.2. Kiinteistö Oy Koillismaakeskus	65
4.3. Taivalkosken Kyläverkot Oy	66
4.4. Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit	66
5. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	67
6. KAAVOITUSOHJELMA VUOSILLE 2020 – 2022	78

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Korona on värittänyt vuotta 2020 ja haasteet tulevat jatkumaan myös tulevalle vuodelle. Se, mitkä lopulliset vaikutukset kokonaistaloudelle ovat nähdään tulevina vuosina. Kuntatalouden näkökulmasta valtio on ollut hyvin aktiivinen ja tukenut koronasta syntyneitä kuluja valtionosuuksina ja näin useiden kuntien talous vaikuttaa olevan tasapainossa. Huomioitavaa on, että kyseessä on vallitsevaan tilanteeseen liittyvä tuki ja sellaisena se tulee myös toimintaa suunniteltaessa käsitellä.

Taivalkosken kunnan talousarviota on valmisteltu tiukassa raamissa pyrkimyksenä vastata muutoksiin sekä huomioiden myös kehittäminen ja investoinnit. Isoimpana investointina ovat ensi vuodelle jatkuva paloaseman rakentaminen sekä alakoulun kolmannen vaiheen saneeraus. Pidemmän aikavälin tarkastelussa Taivalkosken investointien kokonaissumma on nouseva ja paine tähän on myös tulevina vuosina olemassa. Investointien lisääntyessä velkamäärä tulee väistämättä kasvamaan, jollei tuloja saada merkittävästi muutoin lisättyä. Yhtenä osana vastuullista ja hallittua talouden ja toiminnan suunnittelua on vuoden 2021 aikana toteutettava kiinteistöstrategian laatiminen. Kiinteistöstrategia luo vahvempaa pohjaa ammattimaiselle ja kustannustehokkaalle kiinteistönpidolle tulevina vuosina sekä antaa raamia investointitarpeiden arviointiin pidemmällä aikavälillä.

Digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen niin kunnan omassa toiminnassa kuin palveluiden kehittämisessä ovat keskeisessä roolissa myös tulevina vuosina. Kunta on mukana useissa hankkeissa, joissa kehitetään muun muassa sähköisiä kokousmahdollisuuksia, parannetaan saavutettavuutta ja osallisuutta sekä tavoitellaan entistä informatiivisempaa tiedonvälitystä. Edelleen myös kehittämissyhtiön rooli alueellisen elinvoiman kehittäjänä korostuu niin työllisyys- kuin elinkeinohankkeissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla valmistellaan sote-uudistusta ja toimintaa määräävää lainsäädäntöä odotetaan hyväksyttävän kevään ja kesän aikana 2021. Pohjois-Pohjanmaan osalta PopSote -hanke aloitti toimintansa loppuvuodesta 2020. Hanketta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. Hankkeet jakautuvat sote-keskusohjelmaan ja rakennehankkeeseen. Kunta on mukana hanke- ja suunnittelutyössä aktiivisesti muodostaen Koillismaan alueen yhdessä Kuusamon kanssa. Toteutuessaan uudistus vaikuttaa merkittävästi kunnan toimintaan ja talouteen. Riippumatta Sote -uudistuksesta, ja myös sitä tukien, sosiaali- ja terveyspalveluissa tehdään edelleen toimintaympäristön muutoksiin vastaavaa kehittämistyötä, tästä hyvänä esimerkkinä ikäihmisten palvelustrategia. Strategian tavoitteena on muun muassa toimivat hoitoketjut ja sujuva kotiutus sekä selkiyttää toimintoja palveluiden nivelvaiheissa.

Uusien opetussuunnitelmien jalkauttaminen opetukseen näkyy opetustoimen toiminnassa ja tavoitteissa. Sivistystoimen yksiköissä isoja muutoksia ovat myös toisen asteen maksuttomuuden vaiheittainen toteutuminen 2021 syksystä alkaen sekä varhaiskasvatusta koskevien säädösten ja maksujen muutokset. Näillä muutoksilla on iso merkitys kunnan talouteen, mutta ne keventävät kulupainetta perheiltä ja opiskelijoilta. Edelleen lasten ja nuorten hyvinvointia tukeva toiminta jatkuu edelleen toimialojen yhteistyönä. Liikunta ja kulttuuriharrastusten mahdollisuudet ovat Taivalkoskella monipuoliset ja jatkuvaa kehittämistä tehdään koko ajan. Edellä kuvatut toimen ovat vain osa sitä määrätietoista työtä, jota kunnassamme tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Taivalkoskella katse on edessäpäin!

Kaisu Lehtinen-Nevalainen
kunnanjohtaja

2. KUNTASTRATEGIA – NÄKYMÄ VUOTEEN 2021

Taivalkosken näkymä

Tuhansien tarinoiden pitäjässä viihdytään. Toimintakulttuurimme on ketterä ja yhteen hiileen puhaltava. Monipuoliset koulutusmahdollisuudet, puhdas luonto, kulttuuri ja liikunta lisäävät yrittäjyyttä ja elävöittävät kuntaa.

2.1. Painopisteet kunnan kehittämisessä

Keskeiset painoalueet suunnitelmakaudella ovat:

Hyvinvoinnin edistäminen

Taivalkosken kunta ylläpitää ja edistää toimia, joilla lisätään kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta sekä terveyttä ja toimintakykyä. Tavoitteena on, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen otetaan huomioon kaikissa päätöksissä ja toimissa.

Elinympäristön ja elinvoiman kehittäminen

Yritystoiminnan aloittamisen tukeminen ja tarvittavan infran tarjoaminen. Elinvoimapolitiittisista investoinneista huolehtiminen. Elinvoimaan vaikuttavat tekijät huomioidaan kunnan toiminnassa.

Talous- ja omistajapolitiikka

Kuntakonsernin talous on tasapainossa ja omaisuutta hallinnoidaan suunnitelmallisesti.

Henkilöstöpolitiikka

Henkilöstöpolitiikka seuraa aikaa. Henkilöstöpolitiikassa varaudumme ulkomaalais-työvoiman vastaanottamiseen.

Palveluiden järjestäminen ja palvelutavoitteet

Palvelut tuotetaan asiakaskeskeisesti kunnan omana työnä, kuntayhteistyöllä tai os-topalveluna. Kunnan palveluiden tuotantomarkkinat avataan kilpailulle siten, että se on läpinäkyvää, ja hyödynnetään yksityistä ja kolmatta sektoria.

Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen

Tavoitteena on olla yhteisöllisempi kunta, jossa toisista välitetään. Kunnan hyvinvointiryhmään pyritään jatkossa ottamaan mukaan edustajia myös kuntaorganisaation ulkopuolelta. Toiminnassa kehitetään sähköistä palautejärjestelmää ja nuoret halutaan mukaan vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin.

2.2. Tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvoinnin edistäminen

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset
Hyvinvointikertomuksen mukainen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hyvinvointikertomuksen mukaiset yksityiskohtaiset toimenpiteet tavoitteille ovat määritelty hyvinvointisuunnitelmassa, jota tarkennetaan valtuustossa vuosittain
Ennalta ehkäisevät kuntapalvelut	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tunnistetaan kuntapalveluiden ennaltaehkäisevyys: <ul style="list-style-type: none"> ○ Neuvola-, varhaiskasvatus-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveystieteiden tulee olla riittävät ja kaikkien saatavilla ○ Liikuntapaikkojen kehittäminen ja ylläpito ○ Hyvinvointisetelin käytön selvittäminen (mm. liikunta- ja kulttuuripaikat) ○ Kirjaston, kulttuuripalveluiden ja kansalaisopiston palveluiden edelleen kehittäminen ○ Toimi- ja työskentelytilat pidetään kunnossa
Kaunis ja siisti ympäristö	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ympäristöstä huolehditaan säännöllisesti ▪ Taajama pidetään viihtyisenä ▪ Reitistöjä ja niiden markkinointia kehitetään ▪ Hankerahojen aktiivinen hakeminen ▪ Järjestetään tempauksia ”pidetään ympäristömme siistinä”
Nuorten syrjäytymisen vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nuorten alle 25 vuotta työllistäminen erilaisiin töihin nuorisotakuun perusteella ▪ Koulupudokkaista huolehtiminen

Elinympäristön ja elinvoiman kehittäminen

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset
Työpaikkojen määrän kasvattaminen 300:lla vuoteen 2021 mennessä	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nykyisten yritysten laajenemisen tukeminen ja koulutusedellytyksistä huolehtiminen ▪ Taivalkosken kunnan tavoitteiden näkyminen Naturpolis Oy:n toiminnassa ▪ Kunta osallistuu valikoituihin investointeihin ▪ Taivalkosken kilpailuetujen tunnistaminen ja huomion kohdistaminen siihen (mm. imago, tunnettavuus, toimittailaa, edullinen energia, kaavoitus) ▪ Senioriryhtäjyden osaamisen hyödyntäminen
Tutkinnon suorittaneille nuorille taa-taan työpaikka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Peruskoulun päättäneet ohjataan jatko-opiskeluun ▪ Varataan talousarvioon tarvittavat varat nuorten työllistämiseen
Väkiluvun laskun pysäyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Muuttajatutkimuksen toimintasuunnitelman käyttöönotto ▪ Valmius ottaa vastaan maahanmuuttajia ja työperäisten maahanmuuttajien kannustaminen vakituisiksi kuntalaisiksi ▪ Kuntamarkkinoinnin kehittäminen ja brändityön toimenpiteiden käyttöön ottaminen (mm. kansainvälinen markkinointi, sosiaalinen median aktiivisempi hyödyntäminen ja turvallisuusimagon luominen) ▪ Asumiseen liittyvien taksojen pitäminen kilpailukykyisenä
Etätöyön kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suomen laajin laajakaista ja sen käytön aktivointi
Osa-aika-asukkaiden lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktivoidaan osa-aika-asukkaita asumaan pidempään ja muuttamaan mahdollisesti asumaan pysyvästi ▪ Rakennusjärjestys- ja lupakäytäntöjen tarkastelu
Matkailupalveluiden kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Majoituskapasiteetin lisääminen ▪ Ohjelmapalveluiden kehittäminen ▪ Tilojen tarjoaminen toimijoille ▪ Markkinointi (alue, kansainvälinen)

Talous- ja omistajapolitiikka

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset
Kiinteistöomaisuus on käyttötarkoituksen mukaista	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarkastellaan ja hallinnoidaan kiinteistöomaisuutta käyttötarkoituksen mukaisesti: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kunnan omistuksessa säilytettävät ja käyttötarkoitukseltaan kehitettävät kiinteistöt ○ Kunnan omistuksesta luovutettavat kiinteistöt (mm. myyminen, purkaminen)
Toimintojen lakiin perustuva yhtiöittäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toimintojen yhtiöittämisen selvittäminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vesihuoltolaitos ○ Kaukolämmön jakelu ○ Vuokrattavat toimitilat
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kunnan vuosikate kattaa poistot ▪ Investoinnit rahoitetaan pääosin omarahoituksella ▪ Lainamäärä per asukas ovat alle valtakunnan keskiarvon
Konsernietu tytäri- ja osakkuusyhteisöjen toiminnassa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tytär- ja osakkuusyhteisöjen luokittelu ja tavoitteiden määrittäminen ▪ Tavoitteiden määrittely omistajaohjauksessa (esim. yhtiöjärjestyksessä)

Henkilöstöpolitiikka

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset
Osaava, motivoitunut ja muutostykyinen henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onnistuneet rekrytoinnit <ul style="list-style-type: none"> ○ Kunnan kannalta paras vaihtoehto/ei poliittinen päätös ja täydentää tiimiä. Tulevan esimiehen vahva vaikutusmahdollisuus ▪ Hyvät johtamiskäytännöt ▪ Työelämän uudistaminen ja sukupolven vaihtuminen ▪ Yrittäjämäisempi näkemys työelämään ▪ Hyvät käytänteet työhön perehdyttämiselle ▪ Kunnan pelinsääntöjen määrittäminen etätöskentelylle (esim. osatyökykyiset)
Henkilöstöohjelman mukainen toiminta henkilöstöjohtamisessa	Henkilöstöjohtamisen painopisteet on määritelty erillisessä henkilöstöohjelmassa

Palveluiden järjestäminen ja palvelutavoitteet

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset
Hyvät kuntapalvelut	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Huomioidaan ohjenuorana toimialojen vuosisuunnitelmien laadinnassa ▪ Palvelutarjonta paremmin näkyvillä kunnan verkkosivuilla ▪ Oikeilla paikolla osaavat ja aktiiviset toimijat ▪ Kysynnän mukaiset liikenneyhteydet ja saatavuus
Lukiokoulutuksen säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kilpailukykyinen ja houkutteleva oma lukio, jolla houkutteellaan opiskelijoita kunnan ulkopuolelta ▪ Liikuntapaikkojen vetovoimaisena pitäminen kurssitarjonnassa
Toisen asteen ammatillisen koulutuksen säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ammatillisen koulutuksen toimipisteen säilyttäminen (metsäkoneenkuljettaja, maarakennuskoneen kuljettaja, kaivosmieskoulutus, lähihoitaja) ja uusien opiskelulinjojen avaaminen (esim. uudet alat ja digitaalisuus) ▪ Kunnalla aktiivinen rooli elinkeinoelämän toimijoille koulutuksen tarjonnasta ▪ Kunnalla aktiivinen rooli toimipisteen markkinoinnissa ▪ Laadukkaat toimitilat
Palveluita tuotetaan useilla eri tavoilla	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Palveluita tuotetaan omana toimintana, kuntien välisenä yhteistyönä, yhteistyössä kolmannen sektorin tai yritysten kautta sekä ostopalveluna ▪ Ostopalveluiden säännöllinen kilpailuttaminen ▪ Hankintalain ulkopuolisissa hankinnoissa otetaan huomioon alue ▪ Palvelusetelin käytön laajentaminen
Tukipalveluiden tuottaminen järkevästi ja tarkoituksen mukaisesti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kunta on tiiviisti mukana maakunta- ja sote-uudistukseen liittyvien tukipalveluiden uudelleen järjestelyssä (ruokapalvelut, talous- ja henkilöstöhallinto, kiinteistöhoito ja ICT-toiminta)
Taivalkoski on Koillismaan kulttuuriveturi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kunta turvaa jatkossakin laadukkaat kulttuuripalvelut ▪ Kunta ostaa kulttuuripalveluja Pääatalo-instituutilta
Korkeakouluopintojen mahdollistaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen ja luominen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa (etätenttiminen kansalaisopistossa) ▪ Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun kanssa partnerikumppanuuden tavoittelu

Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset
Yhteisöllisyyden kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kunta kutsuu sidosryhmät tasaisin välein pohtimaan mm., miten Taivalkoskea kehitetään tulevaisuudessa? ▪ Välittämisen kulttuurin lisääminen (keinoina mm. yhdessä toimiminen, erilaiset kokoontumiset, talkoohen- gen elvyttäminen, vastuun ottaminen lähimmäisistä) ▪ Hyvä yhteistyö aktiivisen kolmannen sektorin kanssa ▪ Tapahtumien edelleen järjestäminen kuntalaisille ▪ Tuetaan asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua, valmistelua ja toteutusta
Palautejärjestelmän kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sähköinen palautejärjestelmä kunnan kotisivuille ▪ Kuntalaiskyselyjen tekeminen toimintoja kehitettäessä
Hyvinvointityöryhmän kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hyvinvointityöryhmän täydentäminen kuntalaisten ja yhteisöjen edustajilla
Poliittinen päätök- senteko ja vaikutta- minen tutuksi nuorille	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jatkossa nuorisovaltuuston edustajalle kutsu valtuuston kokouksiin

Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kuntalain (410/2015) mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Kuntakonsernin toiminta tulee olla järjestetty laadukkaasti, taloudellisesti ja tehokkaasti. Kunnan tasapainoinen palvelujärjestelmä muodostuu omasta tuotannosta, ostopalveluista sekä muiden tuottamista palveluista. Kuntakonsernissa toteutetaan omistajaohjauksen periaatteita ja tytäryhtiöt toteuttavat kunnan toimintapolitiikkaa (henkilöstöpolitiikka, hyvä hallintotapa, toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet).

Konsernijohtoon tavoitteet tytäryhtiöiden valvonnassa

- 1) Konsernijohtoon tulee huolehtia, että tytäryhtiöt noudattavat kuntakonsernille hyväksytyjä konserniohjeita.
- 2) Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa kunnan edustajia muodostamaan kunnan kanta tytäryhtiöiden yhtiökokouksessa.
- 3) Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa kunnan edustajia, jotka toimivat tytäryhtiöiden hallituksissa.

Tytäryhtiöiden hallituksissa toimivien kunnan edustajien tavoitteet

- 1) Huolehtivat, että tytäryhtiöiden hallitusten päätöksiä tehtäessä otetaan huomioon yhtiön edun lisäksi myös kunnan etu.
- 2) Tarvittaessa ovat yhteydessä konsernijohtoon ennen asian ratkaisemista tytäryhtiön hallituksessa.
- 3) Huolehtivat, että tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa tai muutoin tytäryhtiölle esittämät vaatimukset tulevat täytetyiksi.

3. TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA 2021 – 2023

3.1. Yleisperustelut ja toimintaympäristö

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja -suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Talousarvio- ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalaki (410/2015) korostaa konserninäkökulmaa sekä kunnan toiminnan ja talouden ohjausta kokonaisuutena. Kuntakonserni sisältää kunnan oman organisaation, mukaan lukien kunnan liikelaitokset, sekä eri yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) tarkoittama määräysvalta.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvio käsittää käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä toteutumisvertailussa.

Talouden tasapainottamista koskeva sääntely

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee myös kuntayhtymiä, jolloin kuntien ja kuntayhtymien alijäämiä koskevat samat velvoitteet. Kuntayhtymät voivat jatkossa olla kuntien tapaan arviointimenettelyn kohteena. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Kuntalain määräyksillä on pyritty lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on määrältään merkittävä. Kunnalla on ehdoton tasapainovaatimus taloussuunnittelussa alijäämätilanteessa: taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma.

Kunnanhallituksen rooli tasapainoisen taloussuunnitelman laatimisessa on keskeinen. Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu uudessa kuntalaissa niin, että alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Käyttötalousosa

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan käyttösuunnitelmien avulla. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille tehtävän tai tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosa on laskelma, josta ilmenee toiminnan kustannusrakenne kokonaisuudessaan. Kokonaiskustannuksissa esitetään pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden (käyttöomaisuuden) suunnitelman mukaiset poistot ja käyttöomaisuuteen sitoutuneen pääoman laskennallinen korko ja mahdollisesti muita laskennallisia eriä. Laskelmasta tai perusteluista on käytävä ilmi valtuustoon nähden sitovat erät.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimielimille tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään siitä, mitkä tavoitteet ovat sitovia. Mikäli tavoitteiden, määrärahan tai tuloarvion sitovuudet eivät käy ilmi käyttötalousosan laskelmasta, ne ilmoitetaan talousarvion perustelutiedoissa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin. Tuloslaskelma esitetään sekä ilman sisäisiä eriä että sisäiset erät sisältävänä.

Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään toimialoittain ja tehtävittäin. Investointiosassa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän kokonaiskustannusarvio. Vain yli 10 000 euron ylittävät hankinnat rahoitetaan investointiosassa.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa käyttötalouden ja investointien vaikutus kunnan maksuvalmiuteen esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa. Rahoituslaskelmassa otetaan huomioon vain ulkoiset erät.

Käyttösuunnitelmat

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kunnanhallitus sen täytäntöönpanomääräyksiä lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kunnanhallitus ja lautakunnat päättävät sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi, sekä päättävät omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille.

Talousarvion sitovuus

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Talousarvioasiakirjaan kirjatut sitovat tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Käyttötalous

Käyttötalousosassa valtuusto hyväksyy toimielinkohtaiset toiminnalliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot. Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousmäärärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia.

Investoinnit

Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolle valtuusto on määrärahat sitovina hyväksynyt. Mikäli investointikohteelle tulee myös tuloa, niin määräraha sitoo nettomääräisenä.

Muut sitovuudet

Tuloslaskelmanosan toimintakatteen jälkeiset ja rahoitusosan rahoitustoimintaa kuvaavat erät eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Valtuuston nähden sitova taso on lautakunta, jotka ovat kunnanhallitus, sosiaali- ja terveyslautakunta, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta. .

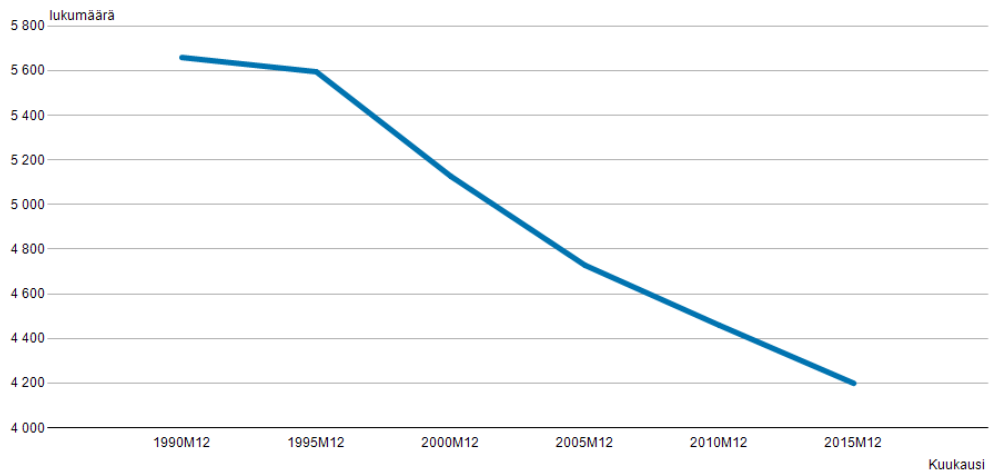
3.1.1. Alue ja väestö

Väestö

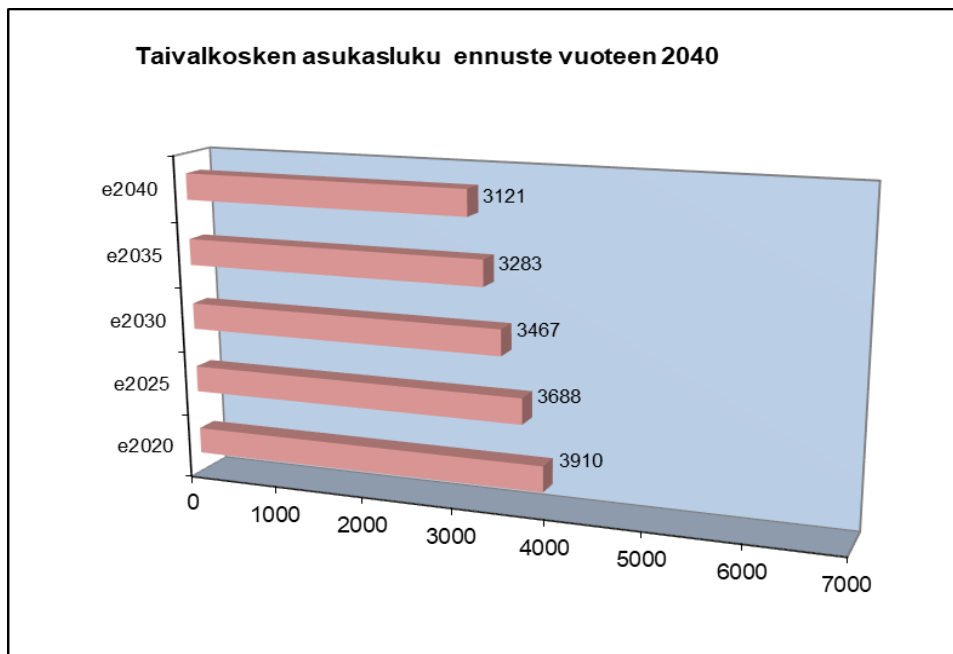
Vuonna 1879 perustettu Taivalkoski kuuluu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan. Naapurikuntia ovat Suomussalmi, Pudasjärvi, Posio ja Kuusamo.

Taivalkosken pinta-ala on 2.651 km², josta vesipinta-ala on 213 km² eli 8,0 %. Väestötiheys 1,62 asukasta /km². Kunnan asukasluku 3.914 (31.10.2020)

Väkiluku

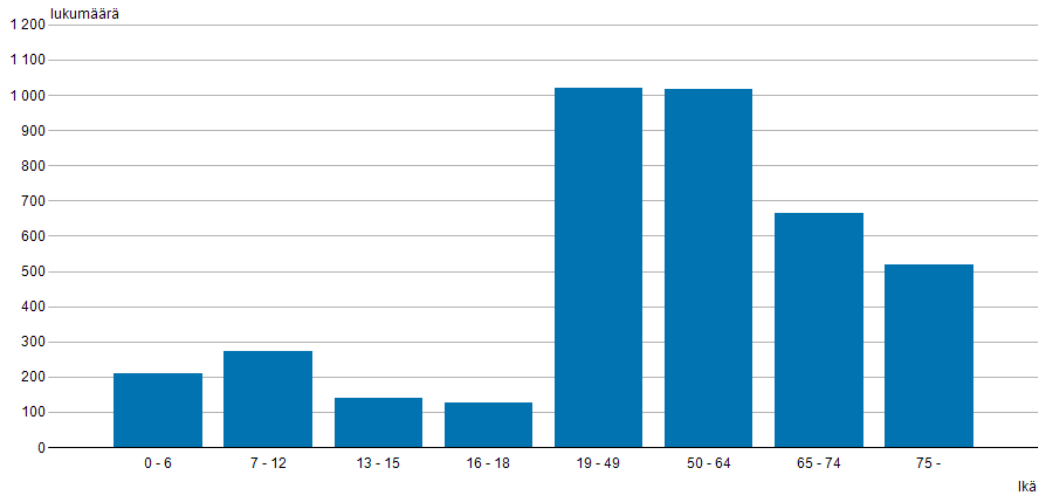
Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

Taivalkosken asukasluku 31.12.2019 oli 3.976, josta miehiä 2.111 ja naisia 1.865. Talousarviovuoden 2021 laskelmissa on asukaslukuna käytetty 3.910.

Väestön ikärakenne 31.12.2019

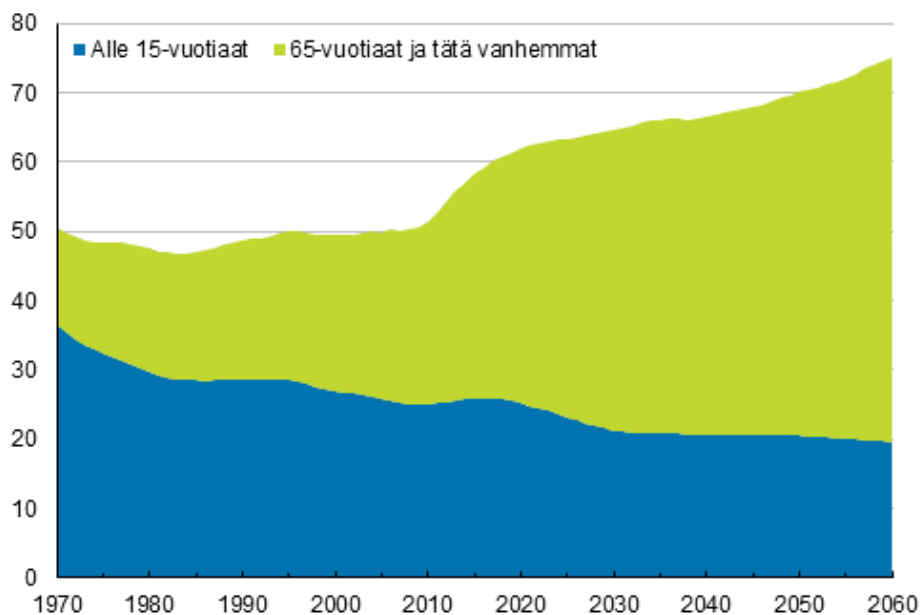

Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus

Taivalkosken kunnan väestön ikärakenteesta yli 65-vuotiaiden osuus nousee vuosittain. Kunnan väestömäärää vähentää syntyvyyden aleneminen ja muualle pois muutto. Nuorten ikäluokkien osuus tulee entisestään laskemaan ja vanhojen ikäluokkien kasvamaan.

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on suhdeluku, joka kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli huollettavaa on yhtä työikäistä kohden. Työikäiseksi huoltosuhteen laskukaavassa lasketaan kaikki 15-64 vuotiaat. Ei-työikäisiä ovat puolestaan kaikki muut eli 0-14 vuotiaat ja yli 64-vuotiaat. Väestöllinen huoltosuhde pohjautuu pelkästään väestön ikärakenteeseen, eikä se ota huomioon työllisyyttä.

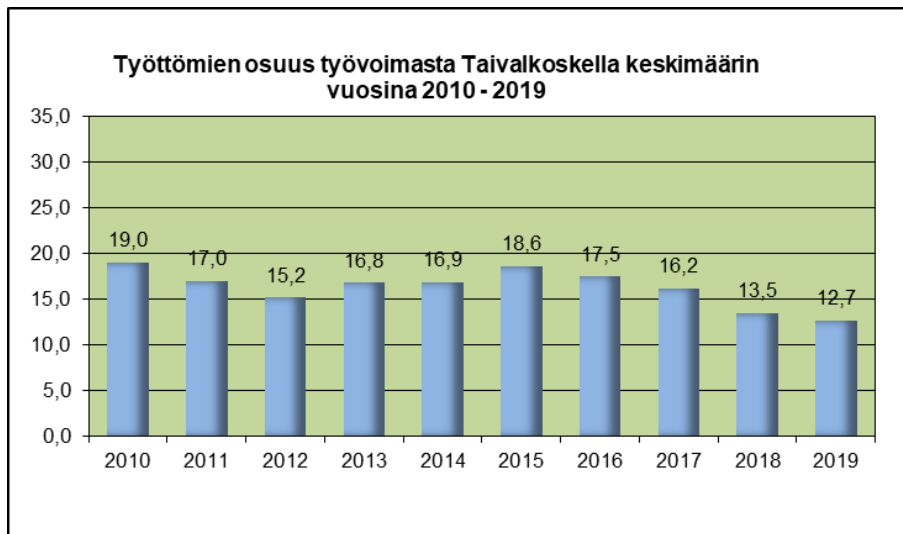
Lähde: Tilastokeskus, väestörakenne koko maa

3.1.2. Työllisyys

Työllisyys ja työpaikat

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2019 oli 10,1 % (vuonna 2018 13,5 %). Taivalkosken kunnan keskimääräinen työttömyysaste oli Pohjois-Pohjanmaan maakunnan korkein. Viimeisten kymmenen vuoden aikana työttömyysaste on vaihdellut 12,7 % ja 19,0 % välillä.

Taivalkosken työttömyysaste oli lokakuun 2020 lopussa 14,5 %. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan työttömyysaste lokakuun lopussa oli 11,6 %. Pohjois-Pohjanmaalla työttömien työnhakijoiden määrä oli lokakuun lopussa lähes kaikissa kunnissa suurempi kuin vuosi sitten.

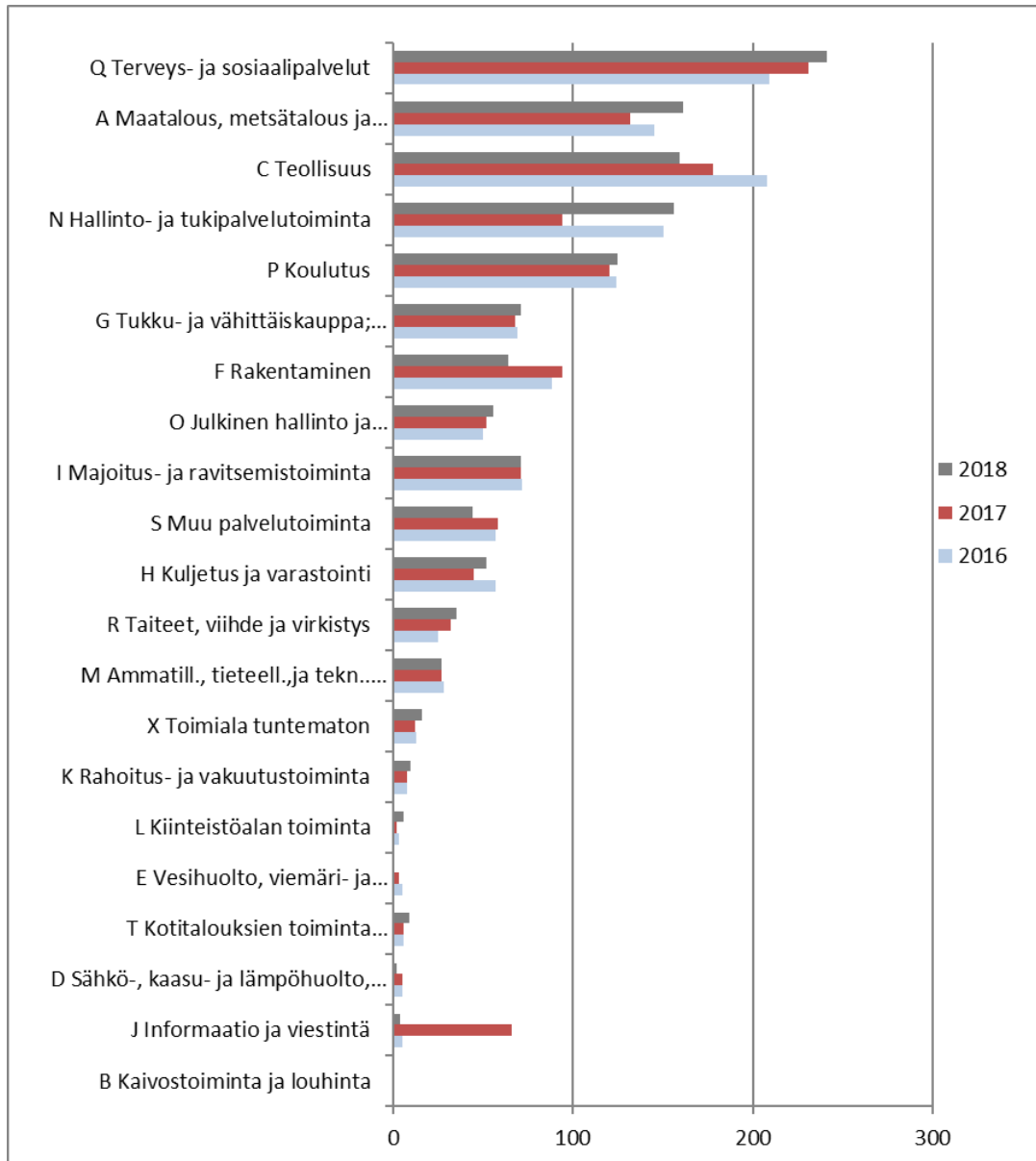

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) 2016 – 2018

Taivalkoskella oli vuonna 2018 työssäkäyviä (työpaikkoja) 1.310 ja ne jakaantuivat toimialoittain alla olevassa kuviossa näkyvällä tavalla. Suurimpia toimialoja ovat terveys- ja sosiaalipalvelut, maa- metsä ja kalatalous, teollisuus ja hallinto ja tukipalvelutoiminta.

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

3.1.3. Kuntatalous

Kuntien yleinen talouskehitys

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa.

Kuntatalouden suurin ongelma koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikä ihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sotemenoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtävä kenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulorakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-, taapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronakriisi vaikutti voimakkaimmin.

Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille korvataan erikseen rajatestauksen edellyttämästä testauskapasiteetin nostosta ja analyysitoiminnasta aiheutuvat kustannukset enintään 200 milj. euroon asti.

Näiden merkittävien tukipakettien lisäksi kuntiin on kohdennettu useita muitakin tukitoimia vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpana tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin -0,8 mrd. euroa.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2021-2024 Syksy 2020, Valtiovarainministeriön julkaisu – 64/2020

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuodelle 2021

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämistä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisäaikaa talouden sopeuttamiselle.

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Ensi vuonna jatketaan peruspalveluiden kehittämistä hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatukseen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toiminnoista on määräaikaista, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Soteuudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa siinä vaiheessa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kuntataloutta, mutta keskipitkällä aikavälillä kuntatalousuhkaa heikentää. Talouden hidastuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2021-2024 Syksy 2020, Valtiovarainministeriön julkaisu – 64/2020

Kuntatalouden kehitysarvio

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talouden odotetaan alkavan elpyä ja kääntyvän hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta.

Kuntatalouden näkökulmasta koronakriisistä ollaan siirtymässä akuutin kriisin jälkeiseen aikaan. Jatkossa vaikutukset riippuvat monilta osin paitsi koronavirustapauksien määrästä eri alueilla, myös mahdollisista uusista rajoitustoimista sekä kansainvälisen talouden kehityksestä. Voidaankin arvioida, että koronapandemian alueelliset vaikutukset tulevat vaihtelemaan myös tulevina vuosina merkittävästi.

Kuntatalouden menojen kasvun arvioidaan maltillistuvan vuonna 2021. Samalla kuntatalouden tulojen kasvu jää vaatimattomaksi valtionosuuksien laskiessa noin 0,7 mrd. eurolla, kun kuntatalouden tukitoimet pienentyvät.

Väestön ikääntyminen lisää sosiaali- ja terveystalouden kasvua ja heikentää verotulojen kehitystä ennustekaudella. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin 2 mrd. euroa negatiiviseksi vuonna 2021.

Kuntatalouden lainakanta jatkaa ripeää kasvuaan ja uhkaa kasvaa 33 mrd. euroon vuonna 2024.

Koronakriisin jälkeen tarve kuntasektorin kestävyyttä parantaviin rakenteellisiin uudistuksiin korostuu entisestään. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vaikkauksen turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

Taulukko 10. Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2019–2024, mrd. euroa, käyvin hinnoin.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-29,8	-30,5	-32,0	-32,9	-34,0	-35,1
2. Verotulot	23,0	23,6	24,6	24,7	25,4	26,1
3. Valtionosuudet, käyttötalous	8,7	10,7	10,1	10,3	10,9	11,3
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2
5. Vuosikate	2,2	4,1	3,0	2,4	2,6	2,6
6. Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	-0,3	1,2	-0,1	-0,7	-0,6	-0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	2,2	4,1	3,0	2,4	2,6	2,6
10. Satunnaiset erät	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
12. Tulorahoitus, netto	1,7	3,6	2,4	1,9	2,1	2,1
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,4	-5,8	-5,9	-5,7	-5,6	-5,6
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3
15. Investoinnit, netto	-4,0	-4,4	-4,5	-4,4	-4,3	-4,4
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-2,3	-0,8	-2,0	-2,5	-2,2	-2,3
17. Lainakanta	21,9	23,0	25,3	28,1	30,6	33,1
18. Kassavarat	6,3	6,8	7,3	7,8	8,3	8,7
19. Nettovelka (lainat–kassavarat)	15,6	16,2	18,1	20,3	22,3	24,4

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2021–2024 Syksy 2020, Valtiovarainministeriön julkaisu – 64/2020

3.1.4. Talousarvion tilannekuva

Taivalkosken kunnan vuoden 2019 tilinpäätös oli alijäämäinen n. -0,8 milj. euroa. Vuoden 2019 taseessa on kertynyt ylijäämää noin 9,8 miljoonaa euroa. Tilinpäätösennuste lokakuussa näyttää talousarviota parempaa tulosta. Tilikauden lopulliseen tulokseen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. sosiaali- ja terveydenhuollon menot, loppuvuoden verotulojen kertymät sekä mahdollinen koulutuspalvelujen alijäämän kattamisen suuruus. Taivalkosken kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää taseessa, joten kunnalla ei ole kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta. Mutta ei ole myöskään tarkoituksenmukaista käyttää ylijäämää epätaloudellisen toiminnan kattamiseen ja ylläpitämiseen.

Verotulot

Taivalkosken kunnan vuoden 2021 talousarvio perustuu 20,50 tuloveroprosenttiin. Verotuloja arvioidaan saatavan yhteensä 12,7 milj. euroa, josta tuloverojen osuuden arvioidaan olevan noin 10,2 milj. euroa. Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 1,6 milj. euroa. Kiinteistöverotuloja arvioidaan kertyvän 0,9 milj. euroa vuonna 2021. Kiinteistöveroprosentit pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2020.

Vuodelle 2021 kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

• yleinen kiinteistöveroprosentti	1,03
• vakituiset asunorakennukset	0,45
• muut kuin vakituiset asuinrakennukset	1,03
• rakentamattomat rakennuspaikat	2,00
• yleishyödylliset yhteisöt	0,00

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja 2. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Erona aiempiin vuosiin kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentiltaan 28.90.35. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Vuoden 2021 arviot valtionosuuksista perustuvat Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennakkotietoihin. Valtionosuuksien määräksi vuodelle 2021 on arvioitu 19,7 milj. euroa. Lopullinen tieto valtionosuuksien määrästä saadaan tammikuussa 2021.

Toimintatuotot

Toimintatuottoja (ulkoiset ja sisäiset) arvioidaan kertyvän noin 8,7 milj. euroa.

Toimintakulut

Toimintakulut ovat noin 38,7 milj. euroa. Toimintakulujen merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut 16,8 milj. euroa ja palvelujen ostot 14,5 milj. euroa. Henkilöstökuluissa on huomioitu työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintakate on noin -29,9 milj. euroa ja vuosikatteen arvioidaan noin 2,4 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut ovat yhteensä n. 20 000 euroa.

Poistot

Poistot ovat noin 2,6 milj. euroa. Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja.

Tilikauden alijäämä

Vuoden 2021 talousarvio on alijäämäinen noin - 0,1 milj. euroa. Arvion mukaan suunnitelmakauden loppuun mennessä alijäämää ei enää synny.

Investoinnit

Nettoinvestoinnit vuodelle 2021 ovat yhteensä 4,5 milj. euroa.

Lainat

Taivalkosken kunnan lainamäärä 31.12.2020 tulee olemaan n. 6,0 milj. euroa. Vuoden 2020 talousarviossa uutta lainaa varauduttiin ottamaan 3,5 milj. euroa ja loppuvuodesta 2020 tullaan nostamaan lainaa. Vuonna 2021 talousarviossa lainamäärän on arvoitu kasvavan 2,5 miljoonaa euroa. Mikäli arvio toteutuu, on lainamäärä vuoden 2021 lopussa n. 9,3 milj. euroa. Lainamäärä on tällöin n. 2.380 euroa/asukas.

Muut päätökset

Tehtäväalueesta vastaava vastuhenkilö raportoi tehtäväalueen tasolla suunnitellun toiminnan toteutumista ja määrärahojen käyttöä kunnanhallitukselle erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeilla kunnanhallitus antaa tarkemmat määräykset talousarvion toteuttamisesta ja täytäntöönpanosta.

Kunnan hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia ja Taivalkosken kunnan pienhankinnoista kunnanhallituksen päätöksellä 19.2.2018 § 63 hyväksytyjä ohjeita. Lisäksi hankinnoissa otetaan huomioon yritysvaikutusten arviointi.

Valtuusto hyväksyi päätöksellään 21.3.2014 § 21 sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa koskevan uuden ohjeistuksen *Sisäinen valvonta ja riskien hallinta osana hyvää hallinto- ja johtamistapaa Taivalkosken kunnassa*.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Terveystieteiden lain (1326/2010) 12 § velvoittaa kunnat seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Kunnan on seurattava myös palveluissaan toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Valtuustokausittain valmistellaan laaja hyvinvointikertomus. Vuosittain valtuustolle raportoidaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä.

Valtuusto hyväksyi päätöksellään 19.6.2017 § 54 Taivalkosken kunnan laajan hyvinvointikertomuksen vuosille 2017 – 2020. Kertomuksessa on suunnitelma hyvinvoinnin edistämisestä valtuustokaudella ja seuraavat painopisteet sekä kehittämiskohteet:

1. Työttömien kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
2. Kuntalaisten liikunnan lisääminen ikäryhmittäin
3. Ikäihmisten palvelukokonaisuuden kehittäminen
4. Huomaamisen kulttuuri
5. Terveystieteiden ylläpidon tukeminen
6. Lapsiperheiden tuen edistäminen

Lautakunnat ovat talousarvioissaan ja -suunnitelmissaan ottaneet huomioon hyvinvointikertomuksessa asetetut painopisteet ja tavoitteet ja varanneet niihin mahdollisuuksien mukaan määräraha- ja henkilöstöresurssit.

3.2. Käyttötalousosa

3.2.1. Keskusvaalilautakunta

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa vaalien toimittamisesta. Lautakunta on lakisääteinen, 5-jäseninen toimielin, jonka valtuusto valitsee valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Keskusvaalilautakunnasta on säädökset vaalilaissa (714/1998). Vaalilain 14 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakuntaan ei sovelleta kuntalaissa tarkoitettua hallintosäännön määräyksiä kunnanhallituksen edustajan ja kunnanjohtajan tai pormestarin läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksissa eikä oikeudesta ottaa asia ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.

Suunnittelukauden tavoite

Vuoden 2021 huhtikuussa järjestetään kuntavaalit.

Tavoitteena on vaalien toimittaminen laadukkaasti.

3.2.2. Tarkastuslautakunta

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Tarkastuslautakunta on kuntalaisissa säädetty toimielin, jonka valtuusto kuntalain 121 §:n (kuntalaki 410/2015) mukaan asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Taivalkosken kunnan hallintosäännön mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta riippumattomaksi, ja sen tärkein osa on hallinnon ja talouden tarkastus eli tilintarkastus. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Kuntalain 121 §:n (kuntalaki 410/2015) mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; ja
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

- 1) seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 2) huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, ja
- 3) tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajan tehtävät

Kuntalain 123 §:n (kuntalaki 410/2015) mukaan tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Tilintarkastajan on tarkastettava:

- 1) onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti;
- 2) antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
- 3) ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita;
- 4) onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tilintarkastajan tulee noudattaa valtuuston ja tarkastuslautakunnan antamia ohjeita, jolleivät ne ole ristiriidassa lain, hallintosäännön tai julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Havaitsemistaan olennaisista epäkohdista tilintarkastajan on ilmoitettava viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle. Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

Taivalkosken kunnan hallintosäännön 76 §:n mukaan tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Tarkastuslautakunta on valittu vuosiksi 2017 – 2021 hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Valtuusto on valinnut BDO Audiator Oy:n lakisääteiseksi tilintarkastajaksi tilikausille 2019 – 2020. Vastuullisena tilintarkastajana toimii HT, JHT, Rauno Lohi. Tilikaudelle 2021 alkaen ei ole vielä valittu tilintarkastusyhteisöä.

Tavoitteet 2021

- Arviointikertomuksen laatiminen
- Tilintarkastajan antaman tarkastuskertomuksen valmisteleminen valtuustolle
- Tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumisen seuranta
- Tilintarkastusta varten tarvittavien resurssien järjestäminen
- Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden valvonta
- Tilintarkastajan tarkastuspäivät
- Tarkastuslautakunnan kokoukset
- Tutustumiset kunnan eri yksiköihin
- Uuden tarkastuslautakunnan mahdolliset koulutuspäivät

3.2.3. Valtuusto

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Mainitussa pykälässä on lueteltu valtuuston päätettävät asiat. Kyseisen pykälän mukaan valtuusto päättää muun muassa kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta. Hallintosäännöstä on säädökset kuntalain 90 §:ssä. Hallintosäännössä annetaan määräykset muun muassa toimivallan siirtämisestä alemmille viranomaisille.

Suunnittelukauden tavoite

Viimeisimmät kuntavaalit toimitettiin 9.4.2017. Vaaleissa valittiin Taivalkosken kunnan valtuustoon 23 valtuutettua toimikaudeksi 1.6.2017 – 31.5.2021. Valtuuston jäsenmäärän valtuusto oli päättänyt kuntalain (410/2015) mukaisesti päätöksellään 26.9.2016 § 56. Jäsenmäärä pieneni 4 valtuutetulla aikaisempaan verrattuna. Uusia valtuutettuja valittiin 7. Vaaleissa valtuuston poliittiset voimasuhteet jakaantuivat seuraavasti: KESK 11 (aiemmin 16), SDP 6 (aiemmin 5), TkenSityl 4 (aiemmin 0), PS 1 (aiemmin 4) ja VAS 1 (aiemmin 1).

Valtuusto päätti päätöksellään 16.10.2020 § 68 Taivalkosken kunnan valtuutettujen lukumääräksi 1.6.2021 alkaen 23 valtuutettua toimikaudeksi 1.6.2021 – 31.5.2025.

Valtuuston tehtävänä on huolehtia palvelujen järjestämisestä kuntastrategian edellyttämällä tavalla.

Tavoitteet 2021

- Valtuusto huolehtii palvelujen tuottamisesta ja resurssien riittävydestä palvelujen tuottamiseen.
- Valtuuston työskentelyssä jatketaan valtuuston iltakouluja. Iltakouluissa käsitellään valmisteluun tulevia ja valmistelussa olevia kunnan toiminnan kannalta merkittäviä asioita.
- Valtuusto kokoontuu sen mukaan kuin käsiteltävien asioiden kannalta on tarpeen.
- Valtuuston kokouksia pidetään 7 ja iltakouluja pidetään 3.

Sitovat tavoitteet

Tavoite 2023	Tavoite 2021	Mittari/arviointi
Kuntakonsernin talous on tasapainossa.	Kunnan vuosikate kattaa poistot. Investoinnit rahoitetaan pääosin omarahoituksella. Lainamäärä per asukas ovat alle valtakunnan keskiarvon.	Toteutuminen

3.2.4. Kunnanhallitus

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Kunnanhallituksen tehtävät on lueteltu kuntalain (410/2015) 39 §:ssä. Mainitun pykälän mukaan kunnanhallituksen tulee

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus vastaa keskushallinnon toimialasta, johon kuuluu:

- yleisjohto
- elinkeinoasiat
- maaseutuasiat
- asiointipiste
- hallintopalvelut
- talous- ja henkilöstöpalvelut
- ICT-palvelut

Toimintaympäristö

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan kunnanhallituksen jäsenmäärä on seitsemän (7) ja toimikausi on kuntalain nojalla valtuustokauden mittainen, eli nykyisen kunnanhallituksen toimikausi on 1.6.2017 – 31.5.2021. Seuraavan kerran kunnanhallitus valitaan vuoden 2021 kesäkuussa. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut siirtyvät vuoden 2019 alusta Monetra Oulu Oy:n hoidettavaksi.

Suunnittelukauden tavoite

- Hallintopalvelujen tuottaminen hyödyntämällä järjestelmät mahdollisimman laajasti muuttuva toimintaympäristö huomioon ottaen.
- Kunnan talous on tasapainossa.
- Varaudutaan tarvittaessa olemaan mukana edistämässä uusille yritykselle toimintamahdollisuuksia kunnalle kuuluvilla osa-alueilla.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Hyödynnetään Naturpolis Oy:n aluemarkkinointia kunnan markkinoinnissa ja tehdään yhteistyötä entistä tiiviimmin. Asointipalvelupisteen roolia matkailuneuvonnassa kehitetään edelleen ja ollaan avoimia myös muille tehtäväalueille.

Suunnitellaan uusia kehittämishankkeita kunnan elinvoimaohjelman pohjalta. Monetra Oulu Oy:n kanssa tehdään laadunseurantaa, jota käytetään prosessien ja toimintatapojen kehittämiseen.

Taivalkosken kunta on suunnitelmakaudella mukana seuraavissa hankkeissa:

- ✓ Taivalkosken 4 H yhdistys: työllistämisen alkuavustusrahoitus Taivalkosken kunnan maksusuuteen vuosille 2021 – 2023 varataan 4.040 euroa/vuosi.
- ✓ Koillismaan Leader ry:n rahoituskehys on valtuuston päätöksen 16.10.2020 § 62 mukaisesti Koillismaan Leader ry:n paikallisen kehittämisstrategian 2021-2027 toteuttamista varten 24.300 eurolla/ vuosi, joka sisältää Nuoriso Leader-toimintaa 3.000 eurolla. Tämän perusteella kunnan maksusuuteen varataan 24.300 euroa vuodelle 2021.
- ✓ Kainuun ja Koillismaan kalaleader -strategia. Valtuuston päätöksen 16.10.2020 § 62 mukaisesti Taivalkosken kunnan maksusuus on 1.420 euroa/vuosi vuosille 2021 – 2027. Tämän perusteella kunnan maksusuuteen varataan 1.420 euroa vuodelle 2021.
- ✓ Iijoki -sopimus -hankkeeseen varataan valtuuston päätöksen 12.11.2018 § 65 mukaisesti 9.500 euroa/vuosi vuosille 2019 – 2023.
- ✓ Iijoen vaelluskalahankkeeseen varataan valtuuston 18.12.2020 päätöksen mukaisesti 15.000 euroa/ vuosille 2021-2022
- ✓ Matkailun koordinaattorihankkeeseen varataan kunnanhallituksen päätöksen 19.11.2018 § 335 mukaisesti 60.000 euroa vuodelle 2020 ja 60.000 euroa vuodelle 2021.
- ✓ 18 vuotta täyttäneiden nuorten kesätyöllistämiseen varataan kunnanhallituksen päätöksen 6.11.2018 § 315 perusteella 30.000 euroa/vuosi vuosille 2019 – 2021.
- ✓ Eps3- hanke sähköisten kokouskäytäntöjen ja prosessien kehittämiseksi vuosille 2020-2021, varataan kunnanhallituksen päätöksen 5.10.2020 § 308 perusteella yhteensä 8640 euroa/ kunnan omarahoitusosuus.

Naturpolis Oy:n hallinnoimat hankkeet on rahoitettu vuodesta 2013 alkaen alueelliseen kehittämisrahastoon ohjattavista rahoista, joiden käytöstä päättää alueellinen kehittämisryhmä. Kehittämisrahasto-osuutta varten on varattu määrärahaa kunnanhallituksen päätöksen 19.10.2020 § 319 perusteella 20,93 euroa/asukas vuodelle 2020.

Kestävän ilmastokulttuurin luomiseksi Taivalkosken kunnan ilmastotyöryhmä on koontunut ja valmistellut kuntaan ilmasto-ohjelman. Valtuusto on edellyttänyt, että toimialat raportoivat vuosittain Taivalkosken ilmasto-ohjelmaan liittyvistä toimenpiteistään kunnanhallitukselle.

Sitovat tavoitteet

Tavoite 2023	Tavoite 2021	Mittari/arviointi
Hyvät kuntapalvelut	Palvelutarjonta näkyvillä verkkosivuilla sekä ajantasaisuus Verkkosivujen uudistus	Toteutuminen
Hyvinvointikertomuksen mukainen toiminta	Määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden päivittäminen	Toteutuminen
Osaava, motivoitunut ja muutoskykyinen henkilöstö	Onnistuneet rekrytoinnit	
Etätyön kehittäminen	Toimivan laajakaistan aktivointi eri osa-alueilla	

Keskeiset toimenpiteet:

- kuntastrategian päivitys
- Taivalkosken kunnan verkkosivuston alustan vaihto huomioiden Suomi.fi -palvelu
- Taivalkosken kunnan verkkosivujen tiedon saavutettavuuden parantaminen
- asiointipalvelujen osittainen sähköistäminen (sähköiset palvelukanavat)
- käytössä olevien ohjeiden ja sääntöjen päivittäminen
- raportointi- ja analysointipalvelujen käyttöönotto
- sopimushallinnan käyttöönotto koko kunnassa
- Taivalkosken kunnan monipaikkaisen työn/etätyön kehittäminen (mm. sähköisten työ- ja kokouskäytännöt)

3.2.5. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Sosiaali- ja terveystalouden tehtävänä on ylläpitää ja edistää yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä turvallisuutta ja toimintakykyä. Sosiaali- ja terveystalouden tehtävänä on myös vaikuttaa suotuisten elin- ja kasvuolojen kehittymiseen sekä kannustaa yksilöitä ja yhteisöjä ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnista.

Sosiaali- ja terveystalouden toimiala jakaantuu neljään toimintayksikköön:

Hallinto- ja erityispalvelut (hallinto)
 Lääkäripalvelut (lääkäripalvelut, erikoissairaanhoidon ja suunterveydenhuolto)
 Terveystalouden palvelut (avopalvelut, laitospalvelut sekä asumis- ja kotipalvelut)
 Sosiaalipalvelut (sosiaali- ja kehitysvammatyö)

Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2019 sairaanhoitopiiri yhdessä kaikkien jäsenkuntien kanssa käynnisti maakunnallisen hoito- ja palveluketjujen kehittämiseen. Sote-tietohallintoyhteistyön, tietojohdantamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjujen kehittäminen -hanke. Se sisältää palveluketjujen kehittämisen, mikä on tärkein ja kuntalaisille näkyvin osio, tietohallinnonyhteistyön ja tietojohdantamisen kehittämisen, mitkä ovat edellytykset toimiville palveluketjuille. Tavoitteena on, että ihmisten palveluntarpeeseen vastataan mahdollisimman varhain lähellä asiakkaan elinympäristöä, jolloin vältytään ns. raskaimpiin palveluihin siirtymiseltä.

Iäkkäiden määrä lisääntyy huomattavasti seuraavalla vuosikymmenellä, joten varautuminen palvelutarpeen lisääntymiseen on ajankohtaista. Väestön ikärakenteen muuttuessa myös väestön huoltosuhde muuttuu, mikä usein edellyttää kustannusten hillintää. Tulevaisuuden kehitys palvelurakenteen muuttamiseksi avo- ja kotihoitopainotteiseen suuntaan on oikeansuuntainen. Peruspalvelujen vahvistaminen ja saataavuuden sekä laadun kehittämien edesauttavat myös kustannusten hillintää.

Suunnittelukauden tavoite

Taivalkosken kunnan väestöennusteen mukaan vuonna 2025 väkiluvun ollessa 3.688 asukasta on yli 75-vuotiaita väestöstä 651 ja kymmenen vuoden kuluttua vuonna 2035 jo 836 henkilöä. Myös osaavan henkilöstön riittävyys tulee turvata, nimittäin vuosien 2021 – 2029 vanhuseläkkeelle on jäämässä 44 työntekijää (useita lähihoitajia ja joukko eri asiantuntijatehtävissä olevia henkilöitä).

Ikäihmisten strategiatyöskentely on alkanut alkuvuodesta 2020, mutta oli koronan vuoksi tauolla niin, että työstäminen käynnistyi syyskuussa 2020 uudelleen. Strategiatyö jatkuu vuoden 2021 ajan. Tarkastelun keskiössä on ikääntyneiden palveluketjujen tunnistaminen ja rakentaminen. Tavoitteena on muun muassa toimivat hoitoketjut ja sujuva kotiutus sekä selkiyttää toimintakäytäntöjä palvelujen nivelvaiheissa.

Digitaalisia palveluita kehitetään muun muassa etävastaanottoja mukaan lukien kotihoito ainakin pienellä osuudella.

PopSote-palvelujärjestelmän peittävyden tavoitteena on, että +75 vuotiaista asuu kotona 94 %, omais- ja perhehoidossa 6 %, säännöllisen kotihoidon palveluissa 14 – 15 % ympärivuorokautisissa palveluissa 6 %. Tällä hetkellä taivalkoskelaisista yli 75 vuotiaista asuu kotona 91,2 %.

Hallinto- ja erityispalvelut

PopSote -hanke aloitti toimintansa loppuvuodesta 2020. Hanketta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. Hallinnollisesti PopSote -hanke sijoittuu sairaanhoitopiirissä yhtymähallinnon kehitys- ja viestintävastuualueelle. Hankkeet jakautuvat sote-keskusohjelmaan ja rakennehankkeeseen. PopSote -hankekokonaisuudet jakautuvat puolestaan seuraavasti: Lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikäihmisten palvelut, hoitotakuu, sote-palvelustrategia ja tietojohdaminen Hyte ja sote-ICT, digipalvelut ja TKIO.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Toiminnallisena tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan seuraavasti: Ennaltaehkäisevä työ (lapset, perheet, nuoret, työkäiset, vanhukset). Terveyden ja toimintakyvyn säilyttäminen mahdollisimman pitkään sekä turvallinen elinympäristö.

Lääkäripalvelut (lääkäripalvelut, erikoissairaanhoito ja suunterveydenhuolto)

Terveyskeskuksessa on neljä virkalääkäriä. Erikoissairaanhoitoa ostetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä, Oulun diakonissalaitokselta sekä Kuusamon ja Pudasjärven terveyskeskuksilta. Ostopalveluiden osuus on kustannuksiltaan merkittävän suuri sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisuudesta.

Suun terveydenhuolto on ulkoistettu kokonaisuutena Coronaria Oy:lle. Työterveyshuollon palvelut järjestää Terveystalo. Alueella toimivilla yrityksillä on järjestämismuutoksen mukaisesti mahdollisuus hankkia työterveyshuollon palvelut samalta toimijalta kuin kunnan työntekijöille hankitaan. Terveyskeskuksen kliiniset laboratoriot ja palvelut hankintaa Nordlabilta.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Tavoitteena on taata kuntalaisille riittävät lääkärin vastaanottopalvelut, jonka myötä jonotusaika vastaanotoille pysyisi alle kolmessa viikossa. Lisäksi tavoitteena on järjestää ostopalveluina tarpeelliseksi katsottuja erikoislääkäreiden palveluita.

Terveyspalvelut (avo- ja laitospalvelut, vanhusten asumispalvelut ja kotihoito)

Avopalvelut käsittävät poliklinikkatoiminnan, täydentävät tukipalvelut sekä röntgen- ja fysioterapiapalvelut, neuvolapalvelut käsittäen äitiys-, lasten sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, mielenterveyspalvelut. Laitoshoitoon kuuluu terveyskeskuksen vuodeosastoahoito. Asumispalveluihin kuuluvat kotihoito, vanhusten palveluasuminen ja tukipalvelut.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Poliklinikka- ja vastaanottotoiminnot jatkuvat asiakaslähtöisinä palveluina. Tavoitteena on palveluiden saatavuus ja tasalaatuisuus. Hoitotakuuseen kuuluvaa hoitoon pääsyä mitataan T3-mittarilla eli kolmannella vapaalla ajalla. Keskeisenä tavoitteena on digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto. Valtakunnallisen maksuttoman 116117 päivystysapu puhelinpalvelun käyttö laajenee vuoden 2021 alussa Koillismaalle. Omaolo -palvelun mahdollista käyttöönottoa suunnitellaan. Työn mallia ja työnjakomallia tullaan kehittämään edelleen ja kansansairauksien hoitajavastaanottoa tehostetaan. Hoidon jatkuvuus ja osaavan henkilökunnan saaminen pyritään turvaamaan, henkilöstön koulutuksen merkitys korostuu.

Päivystyksen sairaanhoitajan vastaanotot toimivat maanantaista sunnuntaihin. Koronanäytteenotto vaatii hoitajaresursseja myös tulevilla toimintakaudella. Omahoitaja vastaanottotoimintaan lisättiin vastaanottoaikaa diabetes- ja uniapnea-asiakkaille ja näissä ryhmissä asiakasmäärät edelleen kasvavat. Sydän-, astma-, kipu- ja reumahoitajan vastaanotot jatkuvat entisin resurssein. Pitkäaikaissairauksien lisääntyminen ja koronanäytteenotto lisäävät hoitajien työtä, joten kuluneen vuoden tapaan lisähoitajan tarvetta poliklinikalla on edelleen.

Vuodeosastolla on 34 potilaspaikkaa. Osastolla tarjotaan akuuttia lyhytaikaishoitoa, erikoissairaanhoidon jatkohoitoa, kuntoutus- ja vuoro hoitoa sekä pitkäaikaishoitoa ja saattohoitoa. Vuodeosastohoidon tavoitteena on asiakkaan kokonaisvaltaisen toimintakyvyn parantaminen ja vahvistaminen, jotta hän pystyy kotiutumaan ja selviytymään itsenäisesti tai tarvittavan avun turvin. Kuntouttava työote mahdollistaa potilaan nopean kotiutumisen ja ehkäisee laitostumista. Vuodeosastolla on toimiva kotiutusprosessi, jota toteutetaan yhteistyössä kotihoidon ja fysioterapian kanssa. Omaisten ja läheisten osallisuus ja tukeminen ovat osa kokonaisvaltaista hoitoa ja kuntoutusta. Saattohoitoa toteutetaan laatu kriteerien mukaisesti yksilöllisyys huomioiden.

Kunnassa käynnissä olevassa ikäihmisten strategiatyössä tarkastellaan nykyisiä palvelurakenteita. Strategiatyön tarkoituksena on kehittää yhdessä oikeanlaiset ikäihmisten palvelut vastaamaan asiakkaiden tarpeita tuleva väestökehitys huomioiden. Tavoitteena on kehittämistyön avulla määrittää vuodeosaston tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö. Tavoitteena on turvata tarpeellinen akuuttihoitopaikkojen määrä ja löytää paikka omais- ja vuoro hoidon vapaiden järjestämiselle kodinomaisessa ympäristössä. Tärkeää on myös riittävien ympärivuorokautisten hoivapaikkojen turvaaminen, joka on osa strategiatyön tavoitteita. Pitkäaikainen hoito- ja huolenpito toteutetaan laitoshoidona vain, kun siihen on lääketieteelliset perusteet.

Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja kotisairaanhoidon muodostamaa kokonaisuutta. Vanhustyöhön sisältyy erilaiset tukipalvelut (omaishoidontuki, tukipalvelusetelit), asumispalvelut ja kotihoito. Kotihoidolla tuetaan vanhuksen tai vammaisen omatoimista selviytymistä omassa kodissaan.

POPsoite Ikäihmisten kehittämisohjelman tavoitteena on muodostaa monipuoliset ennaltaehkäisevät palvelut, asiakas- ja palveluohjaus. Palvelujärjestelmän peittävyys tavoitteena on, että yli 75-vuotiaista asuu 94 % kotona. Säännöllisen kotihoidon palvelun piirissä on 14 – 15 %, ympärivuorokautisessa palveluissa 6 % ja omais- ja perhehoidossa 6 %.

Käynnissä olevan Ikäihmisten palvelustrategiatyön tarkoituksena on kehittää yhdessä oikeanlaiset ikäihmisten palvelut vastaamaan kuntalaisten tarpeita.

Kotihoidon lähtökohtana on toimintakyvyn ylläpitäminen. Voimavaralähtöisesti suunnitelluilla palveluilla tuetaan asiakkaiden oman elämän hallintaa ja osallisuutta. Kotihoito tarjoaa aiempaa laajempia palveluita huomioiden väestön ikääntymisen. Tehtäviä hoidetaan moniammatillisesti verkostoja hyödyntäen. Digi- ja etäpalveluita kehitetään. Tavoitteena on ympärivuorokautisen kotihoidon toiminnan ja kotikuntoutuksen vahvistaminen.

RAI-toimintakykymittaristo on käytössä ja tuloksia hyödynnetään palveluohjauksessa, arvioinnissa, resurssien kohdentamisessa sekä laatu- ja kehittämistyössä. Kotihoidossa ja palveluasumisen yksiköissä mahdollistetaan asukkaiden osallisuus ja toiminnallisuus monipuolisella päivätoiminnalla.

Toimintakaudella ennakoidaan ja varaudutaan riittävään henkilöstömitoitukseen huomioiden vanhuspalvelulain henkilöstömitoitusta koskevat säädökset 1.10.2020 mukaisesti. Tavoitteena on huolehtia henkilöstörakenteen ja osaamisen vahvistamisesta ikääntyneiden palvelujen tarpeiden mukaisesti. Kotihoidossa ja asumispalveluissa jatkavat 2020 oppisopimuksella aloittaneet lähihoitajat ja hoiva-avustajat.

Röntgenin tuottaa lääkäreiden pyytämät röntgentutkimukset kuntalaisille ja työterveyshuollon asiakkaille. Terveyskeskuksen natiivikuvauslaitteisto on vuodelta 1999 ja toimittaja on ilmoittanut, että varaosien ja huollon osalta palvelutakuu ei jatku kovin pitkään (max 2 vuotta). Panoraamalaitteisto (hammaskuvaus) on hankittu 2014. Teknistä laadunvalvontaa suorittavat OYS:n fysiikko ja laatukoordinaattori kerran vuodessa.

Fysioterapia tuottaa lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja ja tukee asiakkaita aktiiviseen elämäntapaan ja omatoimiseen kuntoutukseen. Fysioterapiaa tukee asiakkaiden kotona asumista mm. kotikuntoutuksella sekä ohjaamalla apuvälineiden hankinnassa ja käytössä. Toimintavuodelle 2021 saadaan käynnistymään fysioterapeutin suoravastaanotto toiminta. Ikääntyneiden fysioterapiassa tehdään tiivistä yhteistyötä kotihoidon ja asumispalveluyksiköiden kanssa. Toimivan kuntoutusmallin yhteistyötä jatketaan osaston ja kotihoidon kanssa. Fysioterapia panostaa ryhmämuotoisiin toimintamenetelmiin ja veteraanipalveluihin. Fysioterapia toimii kolmen fysioterapeutin työpanoksella.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) toimeenpanoa jatketaan hallitusohjelman mukaisesti vuosina 2020 – 2022. Tavoitteena on luoda lapsille turvallinen kasvuympäristö sekä tukea lasten vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja lasten huolenpidossa. Perheille tarjotaan tarpeellista apua riittävän varhain lasten hyvinvoinnista. Tavoitteet pyritään saavuttamaan vahvoilla peruspalveluilla, ehkäisevillä palveluilla ja varhaisella tuella. Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa yhdenmukaistetaan perhekeskustoimintamallia, palveluohjausta ja hyödynnetään sähköisiä palveluita.

Äitiyshuollon tehtävä on seurata raskauden kulkua, tunnistaa sikiön tai äidin terveyttä uhkaavat tekijät, osallistua terveyskasvatukseen ja valmistaa tulevia vanhempia lapsen syntymään ja vanhemmuuteen. Tulevat vanhemmat saavat neuvolasta tietoa raskauden ja synnytyksen kulusta ja vastasyntyneen hoidosta. Lastenneuvolan tehtävänä on edistää alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventaa perheiden välisiä terveyseroja. Lasten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja sairauksien ja kehityshäiriöiden varhainen toteaminen ovat edelleen neuvolan perustehtäviä.

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on koulu yhteisön hyvinvoinnin ja oppilaiden terveyden edistäminen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä oppilaiden, oppilashuollon muun henkilöstön, opettajien ja vanhempien kanssa. Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen. Laajat terveystarkastukset tehdään kaikille opintonsa aloittaneille.

Ikäneuvola on neuvolapalvelujen uusi ennaltaehkäisevä toimintamuoto, joka on suunnattu kotona asuville perusterveille yli 65-vuotiaille, jotka eivät ole käyneet terveystarkastuksessa kahteen vuoteen. Tavoitteena on tukea kokonaisvaltaisesti ikäihmisten terveyttä ja toimintakykyä. Terveystarkastukseen kutsutaan henkilöt, jota eivät ole kotihoidon asiakkaita tai omaishoitajia. Ikäihmisten senioritarkastuksiin kuuluu hyvinvointitietojen kartoituskysely. Tavoitteena on saada kyselyt sähköiseen muotoon, jotka toteutetaan ennen senioritarkastusta. Terveystarkastukset tehdään arvioiden toimintakyvyn laskuun johtavia riskejä.

Neuvolan perhetyö on ehkäisevää työtä. Perhetyössä keskeistä on vanhemmuuden vahvistaminen, lasten kasvun ja kehityksen tukeminen sekä vuorovaikutuksen vahvistaminen yhdessä perheen kanssa. Perhetyöntekijä auttaa näkemään perheen voimavaroja ja selviytymiskeinoja arjessa. Perhetyö on monialaista yhteistyötä terveydenhoitaja, psykologi, varhaiskasvatus, sosiaalityön kanssa. Tunnetaitoryhmätoimintaa jatketaan tulevalla toimintakaudella.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt mielenterveyspoliittisten linjausten valmistelun. Linjaukset ulottuvat vuoteen 2030 saakka. Valtakunnallisesti mielenterveys- ja päihdetyötä pyritään vahvistamaan ja takaamaan palveluiden yhdenmukaisuus ja tasalaatuisuus. Palveluita yhteensovitetaan ja pyritään järjestämään moniammatillisella yhteistyöllä terveys- ja sosiaalipalveluissa sekä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Palveluiden tehtävänjakoa selkiytetään erikoissairaanhoidon tuella. Digitaalisia palveluita kehitetään ja otetaan käyttöön.

Mielenterveysosaamista pyritään lisäämään ja sairastuvuusriskiä ja syrjintää vähentämään. Tavoitteena on kasvattaa vuorovaikutustaitoja, tietoisuustaitoja, tunnetaitoja, selviytymistaitoja sekä arjen hyvinvointitaitoja ja mielenterveysasenteita. Näitä taitoja harjoitellaan dialektisessa käyttäytymisterapiaryhmässä ja nuorten ryhmässä. Ennaltaehkäisevässä työssä korostuu yhteistyö muiden toimijoiden kanssa (etsivä nuorisotyö, Punaisen Ristin VarPu-koulutus, Minnesota Kainuun esittelyt).

Mielenterveys- ja päihdetyössä on psykologi, kaksi sairaanhoitajaa ja 50 %:n työpanoksella mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistunut lähihoitaja. Psykiatrin työpanos on noin 1 – 2 työpäivää kuukaudessa. Päihdepsykiatrin palvelut hankitaan videokonsultaation avulla. Terveyskeskuspsykologi osallistuu monialaisiin työryhmiin, työn painottuessa ennaltaehkäisevän periaatteen mukaisesti perheisiin, lapsiin ja nuoriin. Neuvolassa toimii monialainen lastenneuvolatyöryhmä, kouluilla oppilas- ja opiskelijahuoltotyöryhmät pääpainon ollessa valtakunnallisissa oppilas- ja opiskelija-huollon tavoitteissa.

Sosiaalipalvelut (sosiaalityö, päivätoiminta ja erityisryhmien palvelut)

Sosiaalipalveluiden tavoitteena on asiakkaan ja perheen elämänhallinnan ja omatoimisuuden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Asiakkaille annetaan ohjausta ja neuvontaa sekä tarpeenmukaisia palveluita. Tavoitteena on työskennellä tiiviissä yhteistyössä asiakkaan muiden verkostojen kanssa. Palvelutarpeen arvioinnit tehdään lakisääteisten määräaikojen puitteissa.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Lapsiperheitä pyritään tukemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sosiaali-huoltolain mukaisin ennaltaehkäisevin palveluin mm. sosiaalityön, perhetyön ja kotipalvelun keinoin sekä lasten harrastustoimintaa tukemalla. Perhetyötä tehdään pääsääntöisesti koko perheen kanssa kotona sekä myös yksilötapaamisina ja ryhmätoimintana (tyttökerho, erityislasten kerho). Eroperheiden tukeminen muuttuneessa elämäntilanteessa on myös tavoitteena. Yhteistyötä tehdään asiakkaiden verkostojen kanssa tiiviisti.

Lastensuojeluasiakkaita tuetaan oikea-aikaisilla ja riittävän tehokkailla palveluilla (mm. tehostettu perhetyö, perhekuntoutus ja sijaishuollon palvelut), jotta pitkäaikaisilta laitossijoituksilta mahdollisuuksien mukaan vältytään. Vaativissa asiakastapauksissa sosiaalityöntekijät tekevät palvelutarpeen arvioinnit parityönä.

Aikuissosiaalityössä korostuu neuvonnan ja ohjeistuksen rooli sekä yhteistyö eri viranomaisien kanssa asiakasasioissa. Välitystiliasiakkuuksien avulla tuetaan asiakkaita, joilla on suuria vaikeuksia talousasioiden hallinnassa. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita ovat aikuissosiaalityön asiakkaita ja yhteistyö on tiivistä. Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on mahdollisimman monen asiakkaan siirtyminen Tolokun Tuvan asiakkuudesta eteenpäin joko muualle kuntouttavaan työtoimintaan, opiskelemaan tai työmarkkinoille.

Sosiaalihuollon asiakastiedon Kanta integraation tuotantokäyttö aloitetaan 1 – 4/2021 ja vuoden 2020 aikana toteutetaan siihen liittyvä asiakaskirjalain edellyttämä palvelutehtäväuudistus. Vammaispalveluiden tavoitteena on edistää vaikeavammaisten asiakkaiden itsenäistä elämää ja tasavertaisia mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Palvelutarpeen arvioinnissa tehdään yhteistyötä asiakkaiden verkostojen kanssa.

Kehitysvammatyössä kotona asuvien kehitysvammaisten aikuisten ja lasten tilapäishoidon järjestäminen yksilöllisin perustein on tärkeää heitä hoitavien läheisten jaksamisen tukemiseksi. Päivätoiminnassa mahdollistetaan eritasoisten asiakkaiden yhdenvertainen osallistuminen toimintoihin ja siellä järjestetään myös kehitysvammaisten iltapäivähoitoa/päivähoitoa tarpeen mukaan. Päivätoiminnan kahden avustajan toimen vakinaistetaan ja se lisää toiminnan jatkuvuutta. Työkeskuksen toiminnoissa asiakkaille räätälöidään mielekkäitä työtoimintoja ja heille pyritään mahdollisuuksien mukaan löytämään avotyöpaikka työkeskuksen ulkopuolelle. Ryhmäkoti Tuikun henkilöstöresurssin osalta on talousarvioon lisätty yhden lähihoitajan toimi, siten vastaavan ohjaajan esimiestyölle mahdollistuu riittävä työaika ja henkilöstön vaihtuvuus vähenee. Ryhmäkodin toiminnan tavoitteena on tarjota turvallinen koti ja hyvää hoitoa sekä virikkeellistä toimintaa asiakkaan omilla ehdoilla. Monen kehitysvammaisen kotona asuvan tilapäishoito toteutuu myös ryhmäkodissa.

Eritysryhmien tukiasumisen palvelu toteutuu tukiasumisen ohjaajan kautta. Elämänhallinnan ja arjessa selviytymisen tueksi järjestetään tarvittaessa myös päivätoimintaa, joka toteutuu joko ryhmätoimintana tai yksilökäynteinä Tolokun Tuvalla. Vahvempaa tukea asumiseen tarjotaan palvelukoti Sinikellon kautta. Palvelukoti Sinikellonssa järjestetään asiakkaille pitempikestoisen asumispalvelun lisäksi myös intervallija arviointijaksoja. Tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan tukea asiakkaan palautumista itsenäisempään asumiseen.

Sosiaalihuollon asiakastiedon Kanta-integraation tuotantokäyttö aloitetaan 2 – 3/2021 osassa sosiaalipalveluita. Samalla otetaan käyttöön asiakirjalain edellyttämä palvelutehtäväuudistus.

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoinnin edistäminen	
Toimenpiteet	Mittari
Työntekijöiden ja viranhaltijoiden saatuuden turvaaminen: yhteistyö Oulun seudun ammattiopiston kanssa hoitajien kouluttamisesta, oppisopimuskoulutukset.	Koulutettavien määrä per vuosi.
Virtuaalisen terveystarkastuspalvelun volyymin nosto markkinoinnin ja pilotoinnin avulla.	Toteutuneet virtuaaliset terveystarkastukset kpl.
Suunnitelma virtuaalisten palveluiden tarjoamisesta kotona asuville ikäihmisille.	Suunnitelma tehty/ei tehty.
Palvelustrategian ja hoitajamitoituksen päivittäminen.	Palvelustrategia päivitetty/ei päivitetty.
Kotoa kotiin -hanke Taivalkoskelle: Kotiin annettavien palveluiden kehittäminen ja vuodeosaston paikkajärjestelyn optimointi.	Palvelurakenne vastaa asiakastarpeita.

Keskeiset toimenpiteet

Koko sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön työhyvinvointia pyritään tukemaan ja kehittämään. Kehityskeskustelut toteutetaan (1 krt/vuosi), työpaikkapalaverit ovat säännöllinen osa työn tekemisen kulttuuria. Työntekijöillä on mahdollisuus osallistua työnohjaukseen.

3.2.6. Sivistyslautakunta

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tuottaa tai järjestää kuntalaisille varhaiskasvatus-, opetus- kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen sekä kansalaisopiston palveluja, kehittää niitä sekä suorittaa hallintotehtävät mahdollisimman tehokkaasti. Lisäksi sivistyspalvelujen tehtävänä on tuottaa kunnan ravitsemishuollon ja työllistämisen tukipalvelutehtävät.

Toiminnan arvot

Asiakaslähtöisyys, työn tekemisen ja yritteliäisyyden arvostaminen, avoin vuorovaikutus ja yhteistyö, laadun jatkuva kehittäminen ja toiminnan tuloksellisuus.

Toimintaympäristön muutokset

Suunnittelukauden tavoite

Sivistyspalvelujen yksiköiden toimintaa ja tulevaisuutta tarkastellaan kehittämissuunnitelmien laadinnan yhteydessä. Uudet kehittämissuunnitelmat laaditaan vuosille 2022 – 2024.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta tehty kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty ja otettu käyttöön 1.8.2019.

Varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä noin 100 lasta. Hoitolasten määrä tulee vähentymään tulevina vuosina ikäluokkien pienenemisen takia vaikka varhaiskasvatukseen osallistuvien suhteellinen määrä kustakin ikäluokasta on noussut viime vuosina. Kunnassa kirjoilla olevat lapset syntymävuoden mukaan:

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
26	38	23	31	23	25	(ennuste) 28

Suunnitelmakaudella varhaiskasvatuksessa tavoitteena on lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin pohjautuvien ryhmävasujen entistä tehokkaampi hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa sekä lasten ja vanhempien osallistaminen. Toimintaympäristö ja henkilöstömäärä sopeutetaan hoidettavien lasten määrään. Tarvittavien hoitopaikkojen määrään saattaa tulla ennalta arvaamattomia muutoksia, kun hoito-oikeuden rajauksen poisto astui voimaan 1.8.2020 ja kaikilla lapsilla on oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Muutoksia saattaa myös aiheuttaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen pienentäminen 1.8.2021 alkaen.

Perusopetuksen opetussuunnitelmat on otettu vaiheittain käyttöön 1.8.2016 alkaen.

Perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan vähenevän suunnitelmakaudella nykyisestä 430 oppilaasta jonkin verran. Vähennystä tapahtuu erityisesti Kirkonkylän alakoululla. Lukiossa on tällä hetkellä 45 opiskelijaa ja opiskelijamäärä näyttää pysyvän ennallaan suunnittelukaudella.

Seuraavassa asetelmassa esitetään oppilasmäärien kehitys kouluittain lukuvuosina 2019 – 2024:

TAIVALKOSKEN KUNNAN PERUSKOULUT

Koulu	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
Huttu	48	53	49	50	45
Kirkonkylän alakoulu	243	233	201	176	173
Kirkonkylän yläkoulu	139	136	147	157	145
Peruskoulut yhteensä	430	422	397	383	363

Opetustoimessa on suunnitelmakaudella tavoitteena uusien opetussuunnitelmien jalkauttaminen opetukseen. Sillä on vaikutusta koulujen opetuskulttuuriin ja opetusmenetelmiin. Englannin kielen varhentaminen aloitettiin 1.1.2020 1. luokasta alkaen. Oppilasmäärien vähentymisen vuoksi tehdään opettajien virkajärjestelyjä ja vähennetään opetusryhmiä.

Koulutiloja on saneerattu viime vuosina ja toimintaan on oltu tyytyväisiä. Nyt on alakoulun 3. vaiheen saneeraus käynnissä ja yläkoulun tilojen saneeraus on suunnitelmassa. Saneeraus on aiheuttanut poikkeusjärjestelyjä ja väistötiloja käytettäneen jatkossakin.

Lukion opetussuunnitelman perusteet on julkistettu ja opetussuunnitelmien päivitys on aloitettu keväällä 2020. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2021 vaiheittain. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset on otettu käyttöön portaittain syksystä 2016 alkaen ja ne ovat käytössä kaikissa kirjoitettavissa aineissa. Laki ylioppilaskirjoituksista on muuttunut ja muutokset tulevat voimaan lähivuosina.

Toisen asteen maksuttomuus tulee voimaan vaiheittain syksystä 2021.

Nopeasti muuttuvassa maailmassa koulutustarpeet voivat vaihdella hyvin nopeastikin. Tähän haasteeseen kansalaisopisto pyrkii vastaamaan. Pätevien opettajien saaminen kansalaisopistoon on vaikeaa, kun opettajia on jäänyt eläkkeelle tai heitä on muuttanut pois paikkakunnalta. Mikäli uusia opettajia ei saada paikkakunnalta, joudutaan heitä palkkaamaan muualta ja tällöin kustannukset nousevat. Tämä näkyy jo nyt kansalaisopiston toiminnassa. Suunnitelmakaudella kansalaisopisto vastaa näihin haasteisiin toimimalla joustavasti ja ketterästi kehittämällä ja uudistamalla jatkuvasti opetustaan. Kansalaisopistossa järjestetään monipuolista ja kaikille ikäluokille ajankohtaista koulutusta. Koulutusta järjestetään myös haja-asutusalueilla. Kansalaisopistolla on suunnitelmakaudella edelleen merkittävä rooli kuntalaisten sivistäjänä ja hyvinvoinnin edistäjänä, vaikka kansalaisopiston opetuksen resursseja joudutaan vähentämään ja kokonaistuntimäärä tulee laskemaan.

Kirjastoissa lainausten määrä on viime vuosien aikana yleisesti laskenut. Kirjastoissa käyntien määrä ei kuitenkaan ole samassa suhteessa laskenut. Taivalkoskella myös kunnan asukasmäärän väheneminen on vaikuttanut lainausten määrään.

Lainausta on pyritty lisäämään eKirjastopalveluilla ja sitä kautta käytettävissä olevalla laajemmalla aineistotarjonnalla. Myös kirjastossa järjestettävillä tilaisuuksilla pyritään lisäämään kirjastokäyntejä ja muodostetaan kirjastosta kuntalaisten kohtausta. Suunnitelmakaudella tavoitteena on lasten ja nuorten lukuharrastuksen sekä kirjaston kiinnostavuuden lisääminen. Myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen kehityksessä pyritään olemaan mukana. Kirjastossa otetaan suunnitelmakaudella käyttöön omatoimikirjasto, jolla pyritään laajentamaan palveluaikoja ja siten lisäämään lainausta sekä kirjastokäyntejä tai ainakin hidastamaan niiden vähentymistä.

Kulttuuritoimessa panostetaan suunnitelmakaudella Päätaloviikon ja Naperoviikon kehittämiseen ja monipuolisten kulttuuritilaisuuksien ja Päätalo-keskuksen sisältöjen tuottamiseen ja järjestämiseen, kotiseututyöhön, alueelliseen yhteistyöhön sekä kulttuuri- ja taiteilijavaihtoon ystävyyskuntien kanssa. Markkinoinnissa pyritään näkyvyyden lisäämiseen ja käytetään yhä enemmän sosiaalista mediaa ja sähköisiä välineitä sekä mahdollisia uusia markkinointitapoja, mutta huomioidaan myös sähköisiä välineitä käyttämättömät kohderyhmät. Koska Päätalo-instituutti on Päätalo-keskuksen yksi merkittävä toimija, on sen toimintaa suunnittelukaudella tuettava, jotta varmistetaan Päätalo-keskuksen näkyvä ja tuloksekas toiminta yhdessä kulttuuripalveluiden, kirjaston ja kansalaisopiston kanssa.

Nuorisotoimella on suunnitelmakaudella merkittävä rooli nuorten hyvinvoinnin edistäjänä. Liikuntatoimella on myös tärkeä rooli aikuisten terveysliikunnan ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ohjauksessa ja ikääntyvien toimintakyvyn säilyttämisessä. Liikuntatoiminta kehitetään siten, että liikuntapalveluja/liikuntapaikkoja voidaan tarjota sekä kunnan asukkaille että matkailijoille ja myös kilpaurheilijoiden harjoitteluun ja leirityksiin. Pyritään kehittämään liikunta- ja kulttuuripalveluja sekä vetovoimaisia tapahtumia siten, että ne tukevat myös matkailua ja muutoinkin kunnan näkyvyyttä.

Nuorisotoimen toimintatapoja ja -ympäristöjä uudistetaan siten, että nuorisotoimi kykenee toimimaan yhä enemmän siellä missä nuoret liikkuvat ja nuorille tarjotaan ajankohtaisia nuoria kiinnostavia nuorisopalveluja. Nuorisotyön tehtäväkenttää järjestellään uudelleen, koska nuorten määrä on vähentynyt ja taloudellisista syistä henkilöresurssia joudutaan vähentämään. Nuorten palveluja pyritään koordinoimaan mahdollisimman paljon yhdeksi kokonaisuudeksi. Tällä tavalla palvelut saadaan nuorille hyvin saavutettaviksi ja henkilöstön tehtäväkuvia voidaan monipuolistaa ja ajoittain nuorisotyössä välttämätöntä parityöskentelyä voidaan toteuttaa. Nuorten elämässä jatkuvasti kehittyvällä sosiaalisella medially ja sähköisillä välineillä on yhä merkittävämpi rooli, joten nuorisotoimessa pyritään vastaamaan tähän jatkuvasti muuttuvaan haasteeseen.

Sivistystoimi päivittää lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Sivistystoimi toteuttaa omalta osaltaan ohjelmaa.

Lisäksi sivistystoimi on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa Lapsi- ja perhepalveluudistuksessa, ns. Lape-hankkeessa, jolla tavoitellaan toimivampaa, koordinoitumpaa ja tehokkaampaa palveluverkostoa (perhekeskusta) taivalkoskelaisille lapsille, nuorille ja heidän perheilleen.

Työllistämisyksikössä kunta työllistää työttömiä palkkatuella määrärahojen puitteissa. Työttömiä pyritään ohjaamaan heidän tarvitsemiinsa palveluihin, koulutukseen ja avoimille työmarkkinoille. Toiminnalla pyritään myös estämään kunnan maksettavaksi tulevien työmarkkinatukimaksujen lisääntyminen. Erityisesti nuorten työllistymistä avoimille työmarkkinoille pyritään edistämään. Työntajille maksettavaa tukea työllistämiseen pyritään jatkamaan määrärahojen puitteissa. Koronan seuraukset tulevat todennäköisesti vaikuttamaan suunnitelmakaudella työllisyyteen merkittävästi. Työllistämiseen on kuitenkin käytettävissä tiukentuneen talouden vuoksi entistä vähemmän resursseja, joten toiminta tulee olemaan haastavaa. Hankkeita pyritään hyödyntämään tehtävässä.

Nuorten työpajatoiminta on jo pitkään kuulunut kunnan palvelutarjontaan. Työpajatoiminta sopeutetaan nuorten määrään ja tilanteeseen. Nuorten työpaja muutetaan suunnitelmakaudella starttipajatyypiseksi ja ns. seinättömäksi pajaksi, jossa paino-alueena on elämänhallintataidot. Työpaja ja etsivä nuorisotyö ovat koulun ja perusnuorisotyön ohessa merkittävässä roolissa syrjäytymisen ehkäisyssä, nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamisessa ja ohjaamisessa koulutukseen sekä työhön avoimille työmarkkinoille. Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö koordinoidaan suunnitelmakaudella perusnuorisotyön kanssa mahdollisemman yhtenäiseksi nuorten palvelukokonaisuudeksi.

Ateriapalveluissa vanhusten kotipalvelun ateriapalvelun osuus kasvaa vielä jonkin verran ja lasten/nuorten osuus edelleen hieman vähenee oppilasmäärien pienentymisen vuoksi. Kokonaisuutena ateriamäärän vähenee suunnitelmakaudella jonkin verran. Vuoden 2023 alusta noin puolet ateriamäärästä siirtynee maakunnan vastuulle Sote-uudistuksen yhteydessä. Koska kunnalla on valmistuskeittiö ja jakelukeittiöitä, jotka tuottavat myös soten aterioita, valmistaudutaan toiminnan muutoksiin ateriapalvelujen järjestämiseksi uudelleen vuoden 2023 alusta lukien. Muutos otetaan huomioon myös henkilöstöjärjestelyissä suunnitelmakaudella.

Mahdollinen koronapandemian kiihtyminen voi vaikuttaa merkittävästi sivistystoimen toimintoihin ja tavoitteiden toteutumiseen. Ilmastotyöryhmän esitykset pyritään ottamaan huomioon sivistystoimen toiminnassa.

Koko sivistystoimessa noudatetaan suunnitelmakaudella Taivalkosken kuntastrategiaa – näkymä vuoteen 2021 ja uuden valtuuston hyväksymää uutta kuntastrategiaa. Sivistyspalveluissa kuntastrategiaan toteutetaan noudattamalla kuntastrategiaan sopeutuvia yksiköiden kehittämissuunnitelmia vv. 2019 – 2021 resurssien puitteissa ja laaditaan uuteen kuntastrategiaan perustuvat yksiköiden kehittämissuunnitelmat vv. 2022 – 2024.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tarkoitus on tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisesti yhteistyössä huoltajien kanssa sekä ehkäistä syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii tietoja ja taitoja, jotka vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimimista yhteiskunnassa.

Päivitetty Taivalkosken kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2019 lukien. Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma tullaan päivittämään uudelleen aikataulun mukaisesti keväällä 2021 ja otetaan käyttöön 1.8.2021. Samalla käydään läpi myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja tehdään siihen tarvittavat muutokset. Tavoitteena on saada lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien perusteella tehdyt ryhmävasut entistä paremmin hyödynnettyä toiminnan suunnittelussa. Lisäksi keskitytään varhaiskasvatuksen arvioinnin kehittämiseen.

Varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset vasu -keskustelut, joihin lapset puheeksi -keskustelu on yhdistetty, pyritään käymään kaikille hoidon aloittaville lapsille. Jatkossa lasten vasut päivitetään vähintään kerran vuodessa ja lapset puheeksi -keskustelu käydään tarpeen mukaan.

Lasten liikuntaa varhaiskasvatuksessa edistetään hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointia edistetään.

Lisääntyneeseen lasten erityisen tuen tarpeeseen vastaamiseksi varhaiskasvatuksen palveluohjaajan työnkuvaa ja tuen toimintamallia kehitetään edelleen. Yhteistyötä mm. neuvolan, sosiaalitoimen, esikoulun ja eri kuntouttavien työntekijöiden kanssa pidetään yllä ja pyritään siihen, että tieto perheistä ja lapsista kulkee tarkoituksenmukaisesti eri toimijoiden välillä.

Perusopetus

Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden.

Perusopetuksen opetussuunnitelmien uudistumisen takia muutetaan toiminta- ja arviointikulttuuria uusien tavoitteiden mukaisiksi. COVID-19 -virus ja alakoulun saneeraus vaikuttanevat hieman asian etenemiseen.

Mobiililaitteiden ja sähköisten materiaalien käyttöä opetustoiminnassa pyritään lisäämään. Laitteiden hallintaratkaisuja tulee kehittää yhdessä Tieran kanssa. Teamsin käyttöä lisätään.

Tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä monipuolisesti eri keinoin, esim. vertaissovittelu-, kummi- ja tukioppilastoimintojen avulla sekä Lapset puheeksi -työmallia käyttämällä. Nuoria osallistetaan päätöksentekoon nuorisovaltuuston (NuVa) kautta. Tunnetaitojen käyttöä harjoitellaan eri tilanteissa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti peruskoulun ja Taivalkoskella opiskelevien 2. asteen opiskelijoille järjestetään rajattu mahdollisuus maksuttomaan lasketteluun ja uintiin Taivalvaaralla.

Huolehditaan henkilöstön jaksamisesta.

Alakoulu kalustetaan nykyaikaisesti 3. vaiheen saneerauksen päätteeksi. Valmistautaan yläkoulun saneeraukseen ja osallistutaan suunnitteluun.

Toisen asteen koulutus, lukio

Taivalkosken lukio on verkostoitunut, moderneja opetusmenetelmiä ja tietoliikenneyhteyksiä käyttävä sekä kansainvälisiä yhteyksiä ja toisen asteen yhteistyötä hyödyntävä oppilaitos. Se antaa opetusta sekä nuorille että aikuisille siten, että he sijoittuvat kilpailukykyisesti jatko-opintoihin ja työelämään, ovat aktiivisia kansalaisia sekä kykenevät toimimaan kansainvälisesti.

Tuetaan opiskelijoiden osallisuutta ja hyvinvointia moniammatillisesti. Huolehditaan uusien opiskelijoiden ryhmäytttämisestä.

Lisätään sähköisten oppimisympäristöjen käyttöä opetuksessa. Huolehditaan opiskelijoiden ja opettajien tietoteknisistä valmiuksista.

Jatketaan yhteistyötä pienten lukioden verkoston ja eLukio-verkoston kanssa.

Toisen asteen maksuttomuus tulee voimaan vaiheittain. Syksyllä 2021 lukion 1. vuosikurssin opiskelijoille tulee antaa ilmaiset kirjat, materiaalit ja tietokoneet.

Uusien opetussuunnitelmien laatiminen on aloitettu keväällä 2020. Opetussuunnitelmatyössä haetaan ratkaisuja mm. yliopisto-, yrittäjyys-, kaksois- ja kolmoistutkintoyhteistyölle. Suunnitelmia OSAOn Taivalkosken yksikön kanssa on jo pohdittu.

Markkinoidaan lukiota monipuolisena ja laadukkaana oppilaitoksena, jossa voi suorittaa opintojen ohella erilaisia kursseja mm. liikunnassa.

Toteutetaan Liikettä lukemisen ohessa -hankkeen sisältöjä.

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen tarjoamalla yleissivistävää koulutusta, kansalaisvalmiuksia ja ammattitaitoa kehittäviä kursseja sekä harrastustoimintaa kaikenikäisille toimialueensa asukkaille. Toiminnan tavoitteena on kannustaa kuntalaisia aktiiviseen itsensä kehittämiseen sekä lisätä kuntalaisten aktiivista kansalaisuutta, yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on aktiivisesti mukana alueensa kehittämistyössä tekemällä laaja-alaista yhteistyötä. Opisto on vahva kulttuurinen toimija, joka edistää toiminta-alueensa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Opetusta suunnataan siten, että se tukee lasten ja nuorten tervettä kasvua lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti, ja muutoinkin kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä aliedustettujen ryhmien kuten esimerkiksi maahanmuuttajien, vammaisten, opinnollista kuntoutusta tarvitsevien ja ikääntyvien osallisuuden lisäämistä ja opetuksen saavutettavuutta haja-asutusalueella. Opetus pyritään säilyttämään monipuolisena ja uudistuvana vaikka kustannusten nousun ja opetuksen resurssien pienentymisen vuoksi opetusta voidaan joutua vähentämään.

Kansalaisopisto tekee joustavaa yhteistyötä muun muassa opetustoimen ja kulttuuri-toimen sekä kirjastotoimen kanssa. Kansalaisopisto tekee edelleen kiinteää alueellista yhteistyötä Posion, Kuusamon, Pudasjärven ja Ranuan kansalaisopistojen sekä Meri-Pohjolan opistopiirin jäsenopistojen kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan muiden kansalaisopistojen kanssa kansalaisopiston ja sen henkilöstön kehittämiseksi.

Opiston opetusohjelmassa otetaan huomioon ajankohtaiset yleiset koulutustarpeet sekä kuntalaisten toiveet ja järjestetään niiden pohjalta koulutus lukuvuoden mittaisina opintokokonaisuuksina tai lyhyempinä intensiivikursseina. Myös henkilöstökoulutusta järjestetään tarvittaessa. Opiston kursseja markkinoidaan aktiivisesti eri tilaisuuksissa ja sosiaalisessa mediassa sekä opettajia kannustetaan markkinoimaan omia kurssejaan. Tiedotusvälineisiin pidetään aktiivisesti yhteyttä.

Kansalaisopisto osallistuu aktiivisesti opetuksen ja henkilöstön kehittämishankkeisiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kirjastotoimi

Yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Taivalkosken kirjasto toimii ihmisten ja sisältöjen kohtaamispaikkana yksilön elämää rikastuttavalla tavalla. Kirjaston toiminnan tavoitteena on parantaa kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä.

Kirjaston toiminnassa painotetaan lasten- ja nuorten kirjastotyötä sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä ja osallistumismahdollisuuksien lisäämistä mm. jatkamalla kirjaston kehittämistä kulttuuriseksi kohtauspaikaksi järjestämällä kirjastossa erilaisia tilaisuuksia. Lasten- ja nuortenkirjastotyön tavoitteena on tuottaa lukuintoa ja tarinallisia elämyksiä. Nuoria pyritään saamaan kirjaston käyttäjiksi markkinoimalla heille verkkokirjastoa ja e-aineistopalveluja. Hutun koulun kirjastopalvelut turvataan vaihtuvilla kokoelmilla.

Kirjasto on ollut OUTI-kirjastokimpassa (16 Pohjois-Pohjanmaan kirjastoa) ja uudessa Koha-kirjastojärjestelmässä vuodesta 2016 lähtien. OUTI-kirjastokimpassa on kirjaston asiakkaiden käytössä koko kimpan laaja kirja- ja lehtiaineisto. Lisäksi Taivalkosken kirjasto on mukana Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun yhteisessä eKirjastossa. Kokoelmaa ja palveluita kehitetään yhteistyössä koko alueen kanssa, jolloin siitä saadaan mahdollisimman hyvin asiakkaita ja heidän tiedontarpeitaan palveleva kokonaisuus. Tällöin myös Taivalkosken kirjaston kokoelmaa voidaan kohdentaa oman kunnan asiakaskunnan tarpeisiin. Tämä on tarpeen erityisesti nyt, kun kirjastoaineistoon käytettävää määrärahaa on jouduttu vähentämään. Kirjaston fyysisten kokoelmien kehittämisessä ja lainausten sekä käyntien määriä tarkasteltaessa otetaan huomioon myös sähköisten materiaalin käyttö eKirjastossa. Palveluaikoja pyritään laajentamaan ja kirjaston käyttöä lisäämään omatoimikirjaston käyttöönottamisella. Omatoimikirjaston hankintaan on haettu ja saatu rahoitusta.

Tiivistä yhteistyötä Päätalo-keskuksen muiden toimijoiden kanssa jatketaan. Yhteistyötä tehdään ja kehitetään koulujen, neuvolan ja varhaiskasvatuksen sekä etsivän nuorisotyön kanssa. Yhteistyöllä pyritään tukemaan lasten ja nuorten lukutaitoa Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Resurssien puitteissa osallistutaan kirjaston kehittämistä ja lukuharrastusta sekä mediakasvatusta tukeviin hankkeisiin.

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalvelut edistävät omalla toiminnallaan ja yhteistyöllä asukkaiden hyvinvointia, viikastuttavat kyläkuva ja näin edistävät Taivalkosken matkailun kehittymistä ja Taivalkosken kunnan positiivisen imagon luomista ja yleensäkin kunnan elinvoimaa. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle, kokemiselle ja jakamiselle.

Päätalo-keskuksen toimijat, kulttuuritoimi, kansalaisopisto, kirjasto ja Päätalo-instituutti, joilla kaikilla on oma roolinsa, toimivat joustavasti yhteisen toiminta-ajatuksen pohjalta, tavoitteena monipuolinen pohjoinen kirjoittajakoulutus- ja kulttuurikeskus. Toimijat tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä.

Kulttuuritoimi vastaa kahden suurimman vuosittain järjestettävän kulttuuritapahtuman, Päätaloviikon ja Naperoviikon ohjelman kehittämisestä, koordinoinnista sekä kokonaistoteutuksesta. Päätaloviikon ja Naperoviikon ohjelmisto pyritään pitämään monipuolisena ja korkeatasoisena. Tämän lisäksi kulttuuritoimi tuottaa muita monipuolisia ja korkeatasoisia kulttuuritapahtumia ja -palveluja sekä Päätalo-keskuksen sisältöjä määrärahojen puitteissa.

Kulttuuritoimen työpanosta suunnataan myös kotiseututyöhön ja museotoimintaan sekä kansainväliseen kulttuuriyhteistyöhön. Kotiseututyössä jatketaan sota-ajan perinteen keräämistä ja tuottamista. Perinteen keräämisessä tehdään yhteistyötä mm. veteraanijärjestöjen kanssa. Materiaali laitetaan esille sota-ajan perinnehuoneeseen. Sopiva tila etsitään kunnan tiloista ja se kunnostetaan ja varustetaan vuoden aikana näyttelykäyttöön sopivaksi. Museon kokoelmien inventointia ja järjestelyä jatketaan. Museon rakennusten kattoja kunnostetaan. Sota-ajan perinteen keräämiselle on saatu hankerahoitusta ja museon kattojen korjaamiseen on haettu museoviraston avustusta. Ystävyyskuntien kanssa pyritään järjestämään kulttuuri- ja taitelijavaihtoa resurssien ja koronatilanteen puitteissa.

Haetaan kulttuuripalveluille edelleen aktiivisesti uusia sisältöjä, näkyvyyttä ja yhteistyökumppaneita sekä rahoitusta mahdollisuuksien mukaan ja pyritään osallistumaan yhteistyöhankkeisiin myös muiden toimijoiden kanssa resurssien puitteissa. Kulttuurimatkailua edistetään omalla kulttuuritarjonnalla ja markkinoinnilla sekä pyrkimällä edelleen lisäämään medianäkyvyyttä. Markkinoinnin pääpaino on sähköisessä viestinnässä ja sosiaalisessa mediassa, mutta myös tiedotuksesta sähköisten välineiden ulkopuolella oleville huolehditaan. Kulttuuripalvelujen tuottamiseen varataan tilapäistä henkilöresurssia kiireaikoina toimintasuunnitelman toteuttamiseksi talousarvion puitteissa ja käytetään tarvittaessa ostopalveluja.

Ostetaan edelleen musiikkiopistopalveluja Kuusamon kaupungilta resurssien puitteissa. Kulttuuripalvelut ovat mukana alueteatteritoiminnassa ja Konsertti joka kouluun-toiminnassa.

Kulttuuripalveluita ja sanataiteen opetusta pyritään edelleen ostamaan Päätalo-instituutilta erillisellä kulttuurin yhteistyö- ja ostopalvelusopimuksella. Päätalo-instituutin kehittämiseen varataan 30.000 euron avustusmääräraha, mikä on 1.000 € aikaisempaa pienempi.

Vapaa-aikatoimi

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi tukee lasten ja nuorten kasvua sekä osallisuutta. Tätä työtä tehdään tarjoamalla mielekkäitä ajanviettopaikoja ja mahdollisuuksia keskusteluun luotettavan aikuisen kanssa sekä antamalla vaikuttamismahdollisuuksia nuorten asioihin kunnassamme. Lähtökohtana on siten kaikkien taivalkoskelaisten lasten ja nuorten omien toiveiden huomioonottaminen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä heidän osallistamisensa näihin toimintoihin. Näin pyritään tukemaan nuorten valmiuksia vastuunottoon ja tulevaisuuden rakentamiseen sekä ehkäisemään syrjäytymistä.

Nuorisotoimessa noudatetaan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Nuoria aktivoidaan edelleen mukaan yhteistyöhön nuorisotoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Nuorisotyön toimintaympäristöjä ja -muotoja kehitetään. Nuorisotyötä pyritään edelleen viemään sinne missä nuoret kulloinkin liikkuvat.

Nuorisotiloja pyritään kehittämään nuorten kokoontumis- ja vapaa-ajanviettopaikkana ja nuorten omien tapahtumien järjestämistilana. Nuorisovaltuuston toimintaa tuetaan ja kunnan päätöksentekoprosessia tehdään tutuksi ja muutoinkin nuoria pyritään osallistamaan. Sivukylien nuorisotoimintaa jatketaan. Nuorisotyötä, nuorten työpaja-toimintaa ja etsivää nuorisotyötä pyritään koordinoimaan yhdeksi nuorten palvelukonaisuudeksi mahdollisten rahoitussäännösten puitteissa, jotta palvelut olisivat mahdollisimman helposti nuorten saatavilla ja ne voidaan turvata vähenevistä henkilöresursseista huolimatta. Toiminnan laajuutta joudutaan kuitenkin supistamaan.

Etsivän nuorisotyön työmuotoja kehitetään. Järjestetään tarvittaessa mm. ryhmätoimintaa. Etsivä nuorisotyö jalkautuu mahdollisimman paljon sinne, missä nuoret liikkuvat. Yhteistyötä eri viranomaisten ja toimijoiden kesken edelleen kehitetään. Luontoa sekä muuta ympäristöä hyödynnetään ohjaustyössä ja oppilaitosyhteistyömallia kehitetään. Nuorten palveluista tiedottamista kehitetään edelleen ja yhteydenottokynnystä pyritään pitämään matalana myös sähköisten viestimien avulla (esim. instagram, facebook).

Talousarviossa varataan määräraha nuorten opiskelijoiden kannustinrahaa varten. Kannustinrahan jakamisesta päättää sivistyslautakunta.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi tukee toiminnallaan Taivalkosken liikuntapalvelutarjontaa. Liikuntatoimi tuottaa itse palveluja sekä tukee muita kyseisten palvelujen tarjoajia. Tavoitteena on mahdollisimman monipuolinen liikuntatarjonta, joka on mahdollisimman monen tavoitettavissa. Liikuntatoimi tukee omalla erityisosaamisellaan myös Taivalkosken matkailua, matkailualan toimijoita sekä liikuntamatkailuun liittyvän infran kehittämistä.

Liikuntatoimessa kehitetään edelleen melontakeskuksen, Taivalvaaran hiihtokeskuksen, kiipeily- ja frisbeegolfradan, reitistöjen sekä seikkailupuiston toimintaa siten, että toiminnoilla tuetaan sekä kuntalaisten omaa liikkumista että matkailua. Liikuntapaikat pidetään turvallisissa kunnossa. Taivalvaaran olosuhteita ja palveluita kehitetään

edelleen tukemaan myös harjoittelu- ja kilpailutoimintaa. Hiihtokeskuksen toiminta on edelleen yrittäjävetoista. Talousarviossa ei ole varauduttu hiihtokeskuksen toiminnan järjestämiseen kunnan omana työnä. Taivalvaaraa hyödynnetään myös kesätoiminnassa kuten esimerkiksi frisbeegolfissa ja kiipeilyssä. Liikuntamatkailua edistetään omalla liikuntatarjonnalla ja markkinoinnilla sekä pyrkimällä edelleen lisäämään medianäkyvyyttä resurssien puitteissa.

Liikuntatoimessa paneudutaan edelleen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti erityisesti lasten ja nuorten liikuntaan sekä yleisesti terveysliikuntaan ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Toimintamuotoina ovat mm. erilaiset ohjatut liikunta- ja vesijumpparyhmät sekä uimaopetus. Liikuntatoimi on mukana omalla asiantuntevuksellaan yhteistyökumppanina erilaisten kilpailujen järjestämisessä ja koulujen ja varhaiskasvatuksen toiminnassa. Talveksi on suunnitteilla useampia isoja kilpailutapahtumia. Hankkeisiin ja erilaisiin kampanjoihin kuten esim. Ui kesäksi kuntoon -kampanjaan osallistutaan resurssien puitteissa. Liikuntatoimessa pyritään tekemään alueellista yhteistyötä mm. koululaisten kilpailutoiminnassa.

Liikunnan, yhdistysten ja muiden tapahtumien järjestäjien toiminnan koordinointiin pyritään edelleen varaamaan henkilöresurssia. Vetovoimaisia uusia tapahtumia pyritään saamaan paikkakunnalle ja avustetaan järjestelyissä henkilöresurssien puitteissa. Järjestetään Uuden Vuoden tapahtuma ja Koski Palaa -tapahtuma.

Kulttuuritoimen ja muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä pyritään talousarvion puitteissa markkinoimaan palveluja, jotka sopivat myös liikunta- ja kulttuurimatkailuun ja lisäävät kunnan näkyvyyttä. Tähän on kuitenkin käytettävissä aikaisempaa vähemmän resursseja.

Työllistämisyksikkö

Työllistämisyksikössä hoidetaan palkkatuella työllistäminen kuntaorganisaatioon ja nuorten työpajatoiminta. Toiminnan tavoitteena on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien syrjäytymisen ehkäisy työllistämisen sekä koulutukseen ja kulloinkin tarvittaviin palveluihin ja työhön ohjauksen avulla siten, että he voivat myöhemmin työllistyä avoimilla työmarkkinoilla tai muutoin voivat olla aktiivisesti osallisina yhteiskunnan toiminnassa.

Työllistämisen on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina. Yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset voivat vaikuttaa nopeallakin aikataululla esimerkiksi palkkatuen määrään ja ehtoihin. Koronaepidemian vaikutukset alkavat todennäköisesti näkyä entistä enemmän työllistämisenä. Esimerkiksi velvoitetyöllistettävien määrä voi kasvaa vuoden aikana, koska velvoitteet ovat olleet epidemiasta johtuvien poikkeussäännösten vuoksi pysähdyksissä. Työllisyyden kehityksellä on myös suuri vaikutus työmarkkinatukimaksujen määrään. Työllistämisen määräraha on jouduttu taloudellisista syistä vähentämään, joten työllistäminen ja työmarkkinatuen piirissä olevien määrän kasvun estäminen tulee olemaan aikaisempaa haastavampaa. Työllistäminen on kuitenkin tärkeää, jotta yhä useampi ei syrjäydy pysyvästi avoimilta työmarkkinoilta ja yhteiskunnasta. Tämän vuoksi talousarvion puitteissa henkilöitä pyritään työllistämään mahdollisimman paljon. Työntantajille maksettavaa tukea työllistämiseen jatketaan edelleen. Työllistämisyksikössä toimitaan nettomäärärahan puitteissa.

Työpajatoimintaa kehitetään ns. seinättömäksi starttipajaksi. Työpajan toimintaa pyritään integroimaan nuorten palvelujen kokonaisuuteen, johon kuuluvat perusnuorisotyö, etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminnot mahdollisimman yhtenäisenä kokonaisuutena. Toiminnassa painotetaan erityisesti nuorten elämänhallintataitoja ja urasuunnittelua sekä nuorten hyvinvoinnin lisäämistä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Toimintaan on käytettävissä aikaisempaa vähemmän henkilöresursseja.

Yhteistyötä työvoimaviranomaisten, sosiaali- ja terveystoimen sekä etsivän nuorisotyön kanssa kehitetään. Jatketaan työllistämistä yhteistyössä Taivalkosken Kuohu ry:n kanssa yhdessä muiden hallintokuntien kanssa siten, että siihen varataan määrärahaa 20.000 € (sivistystoimen osuus). Tehdään yhteistyötä mahdollisten työllistämistä tukevien hankkeiden kuten JobBoost -hankkeen kanssa.

JobBoost Koillis-Suomi -hankkeelle varataan määrärahaa kunnan omarahoitusosuutta varten kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti 25.931 euroa.

Ateriapalvelut

Ruokahuollon tehtävänä on tuottaa ateriapalvelut kaikille kunnan laitoksille ja sosiaalihuollon (vanhukset, vammaiset) asiakkaille sekä mahdollisesti ammattioppilaitoksen oppilaille.

Laadullista kehittämistä jatketaan. Kehittämistoimia tehdään resurssien puitteissa kuitenkin siten, ettei niillä toimilla ole asiakashintoja merkittävästi nostavaa vaikutusta. Työvoimaa käytetään joustavasti eri keittiöillä ja tarvittaessa käytetään ostopalveluja.

Yhteistyökokouksia ruokahuollon sekä sosiaali- ja terveystoimen vastuuhenkilöiden kesken jatketaan. Henkilöstön työssä jaksamista edistetään. Ikääntyviä ja työrajoitteisia työntekijöitä tuetaan tarvittaessa esimerkiksi työjärjestelyillä ja ergonomisilla ratkaisuilla. Valmistaudutaan sote-uudistuksesta aiheutuviin muutoksiin.

Sitovat tavoitteet

Tavoite 2021 (strategia)	Tavoite 2021	Mittari/arviointi
Ennalta ehkäisevät kuntapalvelut	Järjestetään ohjattua nuorten ja muiden kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia tukevaa nuoris- ja liikuntatoimintaa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen ja toteuttaminen yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Kirjasto toimii ihmisten ja sisältöjen kohtaamispaikkana.	Nuorisotyön palveluihin osallistuneet/vuosi. Nuorisotilojen aukiolopv/vuosi. Sivukylillä nuorisotoimintaa kertaa/vuosi. Kerhotoimintaa sivukylillä kertaa/vuosi. Uimahallikäynnit ilman uimaopetusta kertaa/vuosi. 6.luokan oppilaista osaa uida %. Kyllä/ei Lainautusten määrä. Käyntien määrä kirjastossa.

	<p>Järjestetään kansalaisopistos- sa monipuolista kuntalaisten hyvinvointia lisäävää koulutus- ta.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa ohjaus- resurssia erityisen tuen tar- peessa olevien lasten tukemi- seen.</p> <p>Uusien varhaiskasvatussuun- nitelmien ja päivitysten määrä.</p>	<p>Kansalaisopiston opetustuntien määrä vuodessa. Tarjottujen tuntien määrä sivuky- lillä. Opiskelijamäärä kansalais- opistossa (kerran laskettuna). Asiakastyytyväisyysindeksi. Uusia opiskelijoita %. Uusia kursseja %.</p> <p>Kyllä/ei</p> <p>%:lle varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrästä.</p>
<p>Nuorten syr- jäytymisen vähentäminen</p>	<p>Nuorten aktivointi</p> <p>Kyselyn järjestäminen nuorille</p> <p>Etsivä nuorisotyöntekijä</p> <p>Kaikki peruskoululaiset saavat päättötodistuksen ja mahdolli- simman moni jatko- opiskelupaikan.</p> <p>Työmarkkinatuella olevien määrän kasvun estäminen.</p>	<p>Nuorisovaltuuston ja nuorten toimintaryhmien järjestämien tapahtumien määrä/vuosi.</p> <p>Kyllä/ei</p> <p>Kyllä/ei</p> <p>Päättötodistuksen peruskoulusta saaneet %. Jatko-opintopaikan saamatta jääneet %.</p> <p>Henkilömäärä vuoden lopussa.</p>
<p>Taivalkoski on Koillismaan kulttuuriveturi</p>	<p>Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuripalvelut.</p> <p>Kunta ostaa Päätalo- instituutilta kulttuuripalveluita.</p> <p>Pidetään kokous teknisen toi- men kanssa isojen kulttuuri- ym. tapahtumien teknisten palvelujen tarpeista ja toteut- tamisesta.</p>	<p>Kulttuuritilaisuuksiin osallistunei- den määrä yhteensä. Erikseen Päätalo-viikon tapah- tumiin osallistuneet. Paikalliset hankkeet/vuosi kpl Yhteistyöhankkeet kpl. Päätalo-keskuksen kävijämäärä (sis. taidenäyttelyt) henk./vuosi.</p> <p>Kunta tekee Päätalo-instituutin kanssa yhteistyö- ja ostopalvelu- sopimuksen. Kyllä/ei</p> <p>Kyllä/Ei</p>

<p>Kilpailukykyinen ja houkutteleva lukio</p>	<p>Säilytetään laaja kurssitarjonta käyttäen apuna myös eLukiota ja toimitaan joustavasti aktiiviharrastuksen (esim .urheilu) hyväksymisessä soveltaviksi kursseiksi.</p> <p>Opetus säilytetään korkeatasoisena.</p>	<p>Kyllä/ei</p> <p>Ylioppilaskirjoitusten tulokset keskiarvo keväällä. Opiskelijoiden sijoittuminen jatkokoulutukseen % keväällä kirjoittaneista. Keskeyttäneet (ilman uutta opiskelupaikkaa jääneet) %.</p>
<p>Yhteisöllisyyden kehittäminen</p>	<p>Koordinaattoritoiminta, jolla kehitetään yhdistysten yms. tapahtumien järjestämistä ja markkinointia.</p> <p>Tapahtumien järjestäminen ja järjestämisen tukeminen.</p>	<p>Kyllä/ei</p> <p>Kyllä/ei</p>
<p>Liikkuva ja urheilleva Taivalkoski</p>	<p>Laaditaan liikuntapaikkojen käyttöstrategian yhdessä teknisen toimen kanssa.</p>	<p>Kyllä/ei</p>

Keskeiset toimenpiteet

Keskeisenä toimintatapana on kaikissa yksiköissä ennalta ehkäisevä toimintakulttuuri ja kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen. Nuoriso- ja liikuntatoimessa yhä enemmän painotetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistyspalvelujen toiminta pyritään säilyttämään niukentuvista resursseista huolimatta laadukkaana ja monipuolisena luovilla ratkaisuilla ja etsimällä uusia toimintatapoja ja yhteistyökumppaneita sekä käyttämällä tarvittaessa ostopalveluja. Mahdollisten tointen/virkojen vapautuessa pyritään ensisijaiset selvittämään, voidaanko tehtävät hoitaa järjestelemällä työtehtäviä uudelleen. Henkilöstössä pyritään kuitenkin säilyttämään ja lisäämään kehittävää ja innostunutta työtettä huolehtimalla työhyvinvoinnista esimerkiksi kehityskeskusteluin ja säännöllisin kokouksin sekä mahdollistamalla tarpeellinen ajankohtainen koulutus ja työohjaus sekä virkistäytyminen resurssien puitteissa.

Omaehtoiseen koulutukseen kannustetaan. Tietotekniikan ja sähköisten välineiden käyttöä kehitetään lähtökohtana todelliset tarpeet ja hyödyt. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten hyvästä laiteympäristöstä ja siinä tarvittavasta sekä opettajien että opiskelijoiden tietotekniikkaosaamisesta huolehditaan. Varhaiskasvatuksessa suunnataan ohjausresurssia erityisen tuen tarpeessa olevien lasten tukemiseen ja päivitettyjen varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmien jalkauttamiseen. Perusopetuksessa jalkautetaan uuden opetussuunnitelman mukaista toiminta- ja arviointikulttuuria. Lukiossa paneudutaan uusiin opetussuunnitelmiin ja niiden jalkauttamiseen opetukseen.

Nuorten palveluja pyritään koordinoimaan mahdollisuuksien mukaan yhdeksi palvelukokonaisuudeksi, jotta ne mahdollisimman hyvin vastaavat nuorten tarpeisiin ja ovat helposti nuorten saavutettavissa, ja jotta palvelut voidaan turvata niukenevista resursseista huolimatta. Seurataan uuden sote-uudistuksen etenemistä ja valmistaudutaan sen mahdollisesti tuomiin muutoksiin ateriapalveluissa. Kaikissa yksiköissä pyritään taloudelliseen ja tehokkaaseen toimintaan. Kaikissa yksiköissä noudatetaan valtuuston hyväksymien kuntastrategian linjausten mukaisia kehittämissuunnitelmia vv. 2019 – 2021 ja laaditaan uuteen kuntastrategiaan perustuvat kehittämissuunnitelmat vv. 2022 - 2024.

3.2.7. Tekninen lautakunta

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Teknisen toimen tehtävänä on järjestää laadukkaat yhdyskuntatekniset palvelut sekä ylläpitää kunnan kiinteistöt ja toimitilat taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä edistää hyvää rakennustapaa ja terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön toteuttamista.

Lautakunnan alaista toimintaa:

- kunnan kiinteistöjen ylläpito
- kunnan maa- ja metsätilojen hoito
- toimitilapalvelut: kiinteistöhoitopalvelut ja toiminnan kehittäminen (huomioidaan konsernikiinteistöt)
- kaukolämpölaitostoiminta: kunnan jakeluverkosto ja varalämpökeskus sekä yhteistyö Taivalkosken Voima Oy:n kanssa
- taajaman vesi- ja viemärlaitostoiminta ja kunnan alueen vesihuollon kehittäminen
- jätehuollon järjestäminen ja kehittäminen
- kaavateiden ja yksityisteiden hoito (yksityistiet hoitosopimuksin)
- kunnan asuntoviranomaisasiat
- puistojen, yleisten alueiden ja ympäristön hoito
- maankäytön suunnittelu/kaavoituksen valmistelut
- liikuntapaikat ja reitistöt (mm. hiihtokeskus, melontakeskus, vaellusreitit)
- väestönsuojelun osatehtävät (valmiussuunnittelu/varautuminen häiriö- ja poikkeusolosuhteisiin) ja palo- ja pelastustoiminnan rahoitus
- kunnan investointitoiminnan koordinointi ja toteutus
- konsernitehtävät: toimintasektorinsa osalta konsernin osatehtävissä ja osassa hallintoja
- mukanaolo toimialaan liittyvissä elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kehittämistehtävissä ja yhteistyöhankkeissa

Lautakunta toimii myös rakennusvalvontaviranomaisena:

(Rakennusvalvontaviranomainen hoitaa eri laeissa kunnalle tai sen toimielimille määrätty rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät ja tuottaa kuntalaisille rakennus- ja maankäyttö-lainsäädännön vaatimat palvelut)

- valvoo yleisen edun kannalta rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtii, että rakentamisessa noudatetaan, mitä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään,
- huolehtii kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta, toteutetaan osittain ostopalveluna Pudasjärven kaupungilta (lupapäätökset ja katselmukset, jotka vaativat rakennustarkastajan pätevyyttä)
- ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu (ml. maa-ainesten ottamistoiminta) toteutetaan ostopalveluna Kuusamon kaupungilta.

Tekninen toimiala tuottaa merkittävässä määrin kunnan sisäisiä tukipalveluja toisten hallintokuntien käyttöön esimerkkinä kiinteistönhoito ja siivouspalvelut, joka sitoo toimialan henkilöstöresursseista yli puolet. Toisena selkeänä palvelukokonaisuutena ovat liikelaitostyyppiset palvelut (lämpö, vesi, jätehuolto), joiden kustannukset kokonaisuudessaan katetaan asiakasmaksuin. Kolmantena kokonaisuutena ovat pääosin verorahoituksella tuotetut/ostetut palvelut kuten kaavoitus, palo/pelastus, tienpito, puistot, yleiset alueet, liikuntapaikat ja reitistöt.

Toimintaympäristön muutokset

Teknisten palveluiden toimintaympäristön muutoksina ennakoidaan edelleen kunnan väkimäärän hienoista pienenemistä. Toisaalta Korona-pandemia positiivisena vaikutteena on valtakunnallisestikin havaittu halukkuutta muuttaa maaseutukuntiin. Näin ollen on tärkeää varautua myös mahdollisiin paikkakunnalle muuttaviin asukkaisiin sekä uusiin yrityksiin sekä näiden tarpeisiin.

Kunnan teknistä toimialaa on kehitetty pidemmällä aikavälillä palvelukeskus-ajatuksella. Kuntasuunnitelmaan kirjatut toimialan painopisteet ja tavoitteet tukevat strategiassa linjattuja konsernin painopistealueita. Toiminnan kehittämällä, kustannusten toimintayksikkölähtöisellä kohdentamisella ja seurannalla on kyetty ja pystytään palvelutuotanto sopeuttamaan kysyntään ja resursseihin. Tärkeää on myös ennakoida sektorin tulevaisuuteen vaikuttavat asiakkuudet ja niissä tapahtuvat muutokset.

Digitalisaation voimakasta etenemistä on myös teknisten kuntapalveluiden osalta. Henkilöstön vaihtuvuus tulevaisuudessa lisääntyy, kun henkilöstö eläköityy. Henkilön osaamisen jatkuva kehittäminen ja rekrytoinneissa onnistuminen luovat toimintavarmuutta muutoksissa. Toiminnan uudelleen järjestelyitä voidaan toteuttaa uusien henkilöiden rekrytoitaessa. Myös palvelujen hankintaa ostopalveluina kustannus- ja tehokkaasti ja asianmukaisesti kokonaisuuksina tullaan tarkastelemaan. Kuntayhteistyötä tullaan selvittämään. Kunnan lakisääteisten palvelujen varmentaminen tulee olla keskeinen osa toimintaa tiukkenevassa taloustilanteessa.

Muuttuvassa toimintaympäristössä on hyvä tarkastella myös kunnan sisäisiä organisaatiota, palveluita ja mahdollisia toimintojen ja palvelujen yhdistämissä. Palvelukeskustyyppisen toiminnan tavoitteena on mm. tuottaa asiakkaalle mahdollisimman joustavasti saatavat palvelut. Uudistuvat nettisivut mahdollistavat tämän aiempaa paremmin.

Kunnan investointitarpeet suuntautuvat pääosin rakennetun kunnallistekniikan ja rakennuskannan saneeraus- ja uusinvestointien alueelle. Taivalkosken kunta on kuitenkin omarahoitteisestikin melko hyvin pystynyt hoitamaan investointitarpeet ja varsinkin kunnallisten laitosten osalta on huolehdittu, että korjausvelkaa ei syntyisi. Kunta on ottanut myös merkittävää vastuuta alempiasteisen tieverkon ylläpidon rahoituksesta.

Tavoitteena on selvittää erilaisia hankerahoituksia yleishyödyllisiin sekä elinkeinoliittisiin perustein toteutettuihin hankkeisiin. Näitä selvityksiä tullaan tekemään yhteistyössä kunnan eri organisaatioiden ja yhteistyökumppaneiden mm. Koillis-Suomen kehitysyritys Naturpolis Oy:n kanssa.

Taivalkosken kunnan rakennustarkastaja on irtisanoutunut syksyllä 2020. Uutta rakennustarkastajaa ei ole rekrytoitu, vaan rakennusvalvonnan osalta on käynnistetty kuntayhteistyö Pudasjärven kaupungin kanssa. Tavoitteena on ostaa määräaikaisella sopimuksella rakennusvalvonnan viranomaispäätöksenteko ja katselmukset Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnalta. Määräaikaisen sopimuksen aikana on mahdollisuus kerätä kokemuksia ostopalveluna toteutettavasta rakennusvalvonnasta.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun alueellista yhteistyötä koskevat päätökset tehtiin Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kunnissa ja valvontayksikkö aloitti vuoden 2011 alusta Kuusamossa. Viranomaistehtävien hoito siirtyi uudelle yksikölle. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun toiminnan tarkastelua ja sopimuksen päivytystä tullaan tekemään vuoden 2021 aikana.

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle. Tuotteiden hintaan kohdennetaan kaikki kustannusten osatekijät tariffilaskennassa. Lisäksi tariffeissa otetaan huomioon laitosten investointitarpeet, joten laitosten investointiohjelmat katetaan kuluttajamaksuista eivätkä laitokset näin ollen rasita kunnan taloutta. Liikelaitosten osalta yksi suunnittelukauden painopiste on valmiussuunnittelun pitäminen ajan tasalla ja tehokas varautuminen arjen poikkeustilanteisiin.

Kaukolämmön markkina-asema on ollut viime vuosina erittäin hyvä. Kunnassa on 90-luvulta saakka tehty vuosittain lämpöverkoston saneeraustöitä ja pääosa runkolinjoista ja osa talolinjoista on uudistettu eli niin sanottua ”korjausvelkaa” ei ole. Varautumisen osalta linjaston varrella oleva LK1 (6 MW) on varmistettu 2013 omalla sähkögeneraattorilla ja Taivalkosken Voima Oy on rakentanut vuoden 2017 aikana generaattorilla toimivaa varautumistehoa myös teollisuusalueen päävoimalaan.

Kunnan lämpölaitos tekee tiivistä yhteistyötä yhtiötetyn lämmöntuotannon (Taivalkosken Voima Oy) kanssa. Yhtiö on kasvanut ja kehittänyt toimintaansa.

Suunnittelukauden tavoite

Hyvinvoinnin edistäminen

Taivalkosken kunta ylläpitää ja edistää toimia, joilla lisätään kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta sekä terveyttä ja toimintakykyä. Tavoitteena on, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen otetaan huomioon kaikissa päätöksissä ja toimissa.

Elinympäristön ja elinvoiman kehittäminen

Yritystoiminnan aloittamisen tukeminen ja tarvittavan infran tarjoaminen. Elinvoimapolitiittisista investoinneista huolehtiminen. Elinvoimaan vaikuttavat tekijät huomioidaan kunnan toiminnassa.

Talous- ja omistajapolitiikka

Kuntakonsernin talous on tasapainossa ja omaisuutta hallinnoidaan suunnitelmallisesti. Kiinteistöstrategia luodaan vuoden 2021 aikana.

Henkilöstöpolitiikka

Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen varmistaminen.

Palveluiden järjestäminen ja palvelutavoitteet

Palvelut tuotetaan asiakaskeskeisesti kunnan omana työnä, kuntayhteistyöllä tai os-topalveluna. Kunnan palveluiden tuotantomarkkinat avataan kilpailulle siten, että se on läpinäkyvää, ja hyödynnetään yksityistä ja kolmatta sektoria.

Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen

Tavoitteena on olla yhteisöllisempi kunta, jossa toisista välitetään. Kunnan hyvinvointiryhmään pyritään jatkossa ottamaan mukaan edustajia myös kuntaorganisaation ulkopuolelta. Toiminnassa kehitetään sähköistä palautejärjestelmää ja nuoret halutaan mukaan vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin.

Hallinto/Kaavoitus

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Toteutetaan toimintaa hyvä hallintotavan mukaisesti.

Liikenne- ja yleiset alueet

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Liikuntapaikkastrategian linjaamien toimenpiteiden jalkauttamista (luontoliikunta).

Liikelaitosmaiset palvelut:

(Vesilaitos, kaukolämpölaitos, jätehuolto, keskusvarasto ja konekeskus)

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Toimialan valmiussuunnittelun pitäminen ajan tasalla ja varautuminen arjen poikkeustilanteisiin.

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle.

Kunnan rakennukset

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Kiinteistöstrategian luominen. Kiinteistöomaisuus on käyttötarkoituksen mukaista. Siirrytään sähköiseen talokirjajärjestelmään.

Rakennusvalvonta

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Rakennuslupahakemukset käsitellään 1 – 5 viikkoa hakemuksen jättämisestä.

Investoinnit

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Laaditaan tarpeelliset työohjelmat ja toteutetaan kunnan investiohjelman mukaisen hankkeiden suunnittelut urakkakilpailutukset ja toteutukset sekä mahdolliset hankkeisiin liittyvät rahoitusanomukset/-tilitykset.

Sitovat tavoitteet

Tavoite 2021	Toimenpide	Mittari/arviointi
Taivalkosken kunnan kiinteistöstrategia	Luodaan kiinteistöstrategia, jonka mukaisesti kunnan kiinteistötoimintaa tullaan toteuttamaan.	Kiinteistöstrategia laadittu. Kyllä/ei
Liikkuva ja urheiluva Taivalkoski	Liikuntastrategian toimenpide-ohjelman luominen yhteistyössä sivistyspalvelujen kanssa. Laaditaan yhteistyön vuosikello. Pidetään säännöllisiä kokouksia tapahtumiin liittyen.	Yhteistyön vuosikello on laadittu. Kyllä/ei
Osaava, motivoitunut ja muutokkykyinen henkilöstö	Henkilöstön osaamis- ja taitokartoitukset käynnistetään. Työn ohessa opiskelun käynnistäminen yhteistyössä OSAOn kanssa oppisopimuskoulutuksena (kiinteistöhoitajat yms.) Tarvittavien rekrytointien toteutus.	Henkilöstön koulutussuunnitelman toteutuksen raportointi.

3.2.8. Talous lautakunnat

Taivalkosken kunta		Pääbudjetti yhteenveto ulkoinen			1.12.2020 18:41:50	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Lautakunta: LT10 Keskusvaalilautakunta				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	14 192					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-24 890	-2 210	1 229,9	-29 390		-25 000
TOIMINTAKATE	-10 698	-2 210	1 229,9	-29 390		-25 000

INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Lautakunta: LT20 Tarkastuslautakunta				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-28 743	-30 000	33,3	-40 000	-40 000	-40 000
TOIMINTAKATE	-28 743	-30 000	33,3	-40 000	-40 000	-40 000

INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Lautakunta: LT30 Valtuusto				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-26 692	-45 000	-7,3	-41 700	-41 700	-41 700
TOIMINTAKATE	-26 692	-45 000	-7,3	-41 700	-41 700	-41 700

INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Lautakunta: LT40 Kunnanhallitus				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	89 659	85 080		85 080	85 080	85 080
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 518 662	-3 575 080	-2,7	-3 479 730	-3 588 781	-3 588 774
TOIMINTAKATE	-2 429 003	-3 490 000	-2,7	-3 394 650	-3 503 701	-3 503 694

INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Lautakunta: LT50 Sosiaali- ja terveyslautakunta				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 854 926	2 096 390	13,7	2 383 950	2 386 950	2 386 950
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 391 005	-17 396 390	5,6	-18 373 950	-18 386 950	-18 486 950
TOIMINTAKATE	-15 536 079	-15 300 000	4,5	-15 990 000	-16 000 000	-16 100 000

INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Lautakunta: LT60 Sivistyslautakunta				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 034 610	950 991	-4,5	907 776	847 676	390 176
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 782 341	-9 050 991	-2,5	-8 821 706	-8 540 921	-7 907 977
TOIMINTAKATE	-7 747 731	-8 100 000	-2,3	-7 913 930	-7 693 245	-7 517 801

INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Lautakunta: LT70 Tekninen lautakunta				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 919 162	2 957 920	0,2	2 964 960	2 964 960	2 964 960
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 503 541	-5 557 920	-0,6	-5 524 960	-5 409 764	-5 413 385
TOIMINTAKATE	-2 346 057	-2 600 000	-1,5	-2 560 000	-2 444 804	-2 448 425

3.3 Tuloslaskelmaosa

Taivalkosken kunta		Budjettiyhteenveto ulkoinen ja sisäinen			22.11.2020 12:07:17	
INTIME/Talouden Suunnittelu		1 Taivalkosken kunta				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	4 340 458	4 093 946	0,6	4 116 540	4 104 870	3 674 160
Maksutuotot	1 514 245	1 611 620	15,7	1 864 550	1 864 550	1 862 050
Tuet ja avustukset	324 989	358 398	-9,6	323 942	273 842	273 842
Vuokratuotot	2 562 142	2 455 793	-1,8	2 411 165	2 411 165	2 411 165
Muut toimintatuotot	64 843	35 071	-1,0	34 710	35 710	35 710
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 806 677	8 554 828	2,3	8 750 907	8 690 137	8 256 927
Valmistus omaan käyttöön	238 322					
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-12 583 002	-13 319 546	-0,5	-13 257 459	-13 078 598	-12 778 829
Eläkekulut	-2 976 863	-3 137 730	-0,4	-3 125 497	-3 079 826	-3 028 579
Muut henkilösivukulut	-376 291	-396 106	25,6	-497 530	-491 212	-479 732
Palvelujen ostot	-13 895 611	-13 905 704	4,0	-14 459 332	-14 403 445	-14 477 208
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 444 898	-3 438 966	0,6	-3 460 885	-3 464 828	-3 247 831
Avustukset	-1 418 662	-1 465 380	2,7	-1 505 430	-1 527 680	-1 527 680
Vuokrat	-2 331 042	-2 288 952	-0,1	-2 285 986	-2 232 843	-2 258 433
Muut toimintakulut	-143 634	-169 654	-24,3	-128 458	-135 155	-135 255
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-37 170 003	-38 122 038	1,6	-38 720 577	-38 413 587	-37 933 547
TOIMINTAKATE	-28 125 004	-29 567 210	1,4	-29 969 670	-29 723 450	-29 676 620
Verotulot	11 978 751	12 310 000	3,1	12 690 000	12 670 000	12 850 000
Valtionosuudet	18 058 694	19 280 000	2,3	19 720 000	19 720 000	19 720 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	1 239			1 300		
Muut rahoitustuotot	77 597	93 000	-9,9	83 800	83 000	83 000
Korkokulut	-43 102	-70 000	-14,3	-60 000	-70 000	-70 000
Muut rahoituskulut	-2 495	-7 000	-28,6	-5 000	-7 000	-7 000
VUOSIKATE	1 945 680	2 038 790	20,7	2 460 430	2 672 550	2 899 380
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-2 456 274	-2 400 000	8,3	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000
Arvonalentumiset	-250 000					
TILIKAUDEN TULOS	-760 594	-361 210	-61,4	-139 570	72 550	299 380
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11 243	11 240		11 240	11 240	11 240
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄ)	-749 351	-349 970	-63,3	-128 330	83 790	310 620

Taivalkosken kunta		Budjettiyhteenveto ulkoinen			2.12.2020 10:51:35	
INTIME/Talouden Suunnittelu		1 Taivalkosken kunta				
Selite	TP 2019	TA 2020	Muutos%	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 973 533	3 002 537	1,1	3 035 269	3 027 269	2 572 269
Maksutuotot	1 514 245	1 611 620	15,7	1 864 550	1 864 550	1 862 050
Tuet ja avustukset	324 989	358 398	-9,6	323 942	273 842	273 842
Vuokratuotot	1 033 759	1 082 755	0,0	1 083 295	1 083 295	1 083 295
Muut toimintatuotot	66 023	35 071	-1,0	34 710	35 710	35 710
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 912 549	6 090 381	4,1	6 341 766	6 284 666	5 827 166
Valmistus omaan käyttöön	238 322					
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-12 583 002	-13 319 546	-0,5	-13 257 459	-13 078 598	-12 778 829
Eläkekulut	-2 976 863	-3 137 730	-0,4	-3 125 497	-3 079 826	-3 028 579
Muut henkilösivukulut	-376 291	-396 106	25,6	-497 530	-491 212	-479 732
Henkilöstökulut yhteensä	-15 936 156	-16 853 382	0,2	-16 880 486	-16 649 636	-16 287 140
Palvelujen ostot	-12 966 324	-13 156 966	4,4	-13 741 501	-13 659 384	-13 733 147
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 008 457	-3 083 726	0,7	-3 105 775	-3 109 718	-2 892 721
Avustukset	-1 418 662	-1 465 380	2,7	-1 505 430	-1 527 680	-1 527 680
Vuokrat	-802 641	-928 483	2,3	-949 786	-926 543	-927 843
Muut toimintakulut	-143 634	-169 654	-24,3	-128 458	-135 155	-135 255
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-34 275 874	-35 657 591	1,8	-36 311 436	-36 008 116	-35 503 786
TOIMINTAKATE	-28 125 003	-29 567 210	1,4	-29 969 670	-29 723 450	-29 676 620
Verotulot	11 978 751	12 310 000	3,1	12 690 000	12 670 000	12 850 000
Valtionosuudet	18 058 694	19 280 000	2,3	19 720 000	19 720 000	19 720 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	1 239			1 300		
Muut rahoitustuotot	77 597	93 000	-9,9	83 800	83 000	83 000
Korkokulut	-43 102	-70 000	-14,3	-60 000	-70 000	-70 000
Muut rahoituskulut	-2 495	-7 000	-28,6	-5 000	-7 000	-7 000
VUOSIKATE	1 945 681	2 038 790	20,7	2 460 430	2 672 550	2 899 380
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiiset poistot	-2 456 274	-2 400 000	8,3	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000
Arvonalentumiset	-250 000					
TILIKAUDEN TULOS	-760 593	-361 210	-61,4	-139 570	72 550	299 380
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11 243	11 240		11 240	11 240	11 240
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄ)	-749 350	-349 970	-63,3	-128 330	83 790	310 620

3.4. Investointiosa

Hankkeen nimi					Ulkopuolinen rahoitus			
	2 021	2 022	2 023	Käyttö yhteensä	Avustus 2 021	Avustus 2 022	Avustus 2 023	2 021
TALONRAKENNUS								
Sosiaali- ja terveystoimi								
Terveyskeskuksen perusrarannus:keittiön IV, sisäpiha, kellari, varavoiman siirto	60	50	50	160				
Muut sosiaali- ja terveystoimen kohteet								
Sosiaalitoimen perusrarannus kohteet: Töpinä, tuikka ja sos.toimisto	20			20				
Asuntola 1 ja 2 kiinteistöjen purku ja varavoiman siirto?	10	0		10				
Katajan perusrarannus ja saneeraus	0	60	30	90				
Muut sosiaali- ja terveystoimen kohteet yhteensä	30	60	30	120				
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	90	110	80	280				
Sivistystoimi								
Sivistystoimen kohteet								
Keskuskeittiön lattian pinnoitus sekä muut keskuskeittiön perusrarannustarpeet	20	10	10	40				
Yläkoulun perusrarannusremontin käynnistäminen, hallinto-osa; suunnittelua+yläkoulun katosten uusinta	60	400	400	860				
Alakoulun 3.vaiheen saneeraus (uudempiosa)	1 000			1 000				
Hutun koulu (piharakennuksen purku ja uusi rakennus tilalle+päiväkoti poistumistiepotaiden rakentaminen)	0	0		0				
Museon aittojen korjaus ja sota-ajanperinnehuoneen saneraus				0				
Sivistystoimen kohteet yhteensä	1 080	410	410	1 490				
Sivistystoimi yhteensä	1 080	410	410	1 490				
Kiinteistöt								
Kiinteistöstrategia ja sähköinen huoltokirja kaikkiin kiinteistöihin sekä kiinteistöjen energiataloustoimenpiteet	70	40	30	140				
Uimahallin peruskorjaus (suunnittelu 2021)	100	1 800	0	1 900		800		
Ammattikoulutilojen perusrarannus (vesikatto ym. 2020 päärakennus)	80	100	180	360				
B-talon ja Am.koulun asuntolan julkisivujen perusrarannus	30	40		70				
Kunnantalon ilmavaihdon perusrarannus	120			120				
Rinnekahvilan laajennus (vuokratilat) inv.siirto v.2022	0	450		450				
Metsäoppilaitoksen rivitalot/vesikattojen saneeraus	50			50				
Paloaseman rakentaminen	1 700			1 700	190			
Teollisuushallit saneeraus	0	0	0	0				
Kiinteistöt yhteensä	2 150	2 430	210	2 360				
Muut kohteet				0				
OSEKK:lle vuokratut kiinteistöt/investoinnit	80	150	150	380				
Muut kohteet yhteensä	80	150	200	280				
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	3 400	3 100	900	7 400				
Netto	3 210	2 300	900	5 510				

Hankkeen nimi					Ulkopuolinen rahoitus			2 021
	2 021	2 022	2 023	Käyttö yhteensä	Avustus 2 021	Avustus 2 022	Avustus 2 023	
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET								
Liikenneväylät								
Rakentaminen ja päällystäminen, Kataja-, Petäjä-, Pahka-, ja Käpytie	170	250	100	520				
Teollisuusalueen tonttien kuntoonpano/sahä Päällyst.tiet 7000m2	50	250	0	300				
Alueet 1-3 ja uuden höyläämön piha yhteensä n.15m2?	170		0	170				
Tievalaistus, Metsäkyläntien alkupää, sopimus ELY:n kanssa	40	60	10	110				
Opastusten ja viitoituksen suunnittelu ja perusparannus +sekä hankkeisiin liittyvät maapohjatoimitukset	10	20	30	60				
Liikenneväylät yhteensä	440	580	140	1 160	0			
Puistot ja yleiset alueet								
Taajaman ympäristöprojekti mm. Talonpojantien ehostus, paloasema, Putaanmutka, yms.+ leikkikenttien perusparannukset	30	30	30	90	10			
Puistot ja yleiset alueet yhteensä	30	30	30	90	0			
Urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat								
Liikuntatoimen ratojen kunnostus	10							
Uimaranta, uimakopit ja laiturit	0	30		30				
Ison mäen ja hissiladun muovittaminen (liikuntapaikkastrategia)	0	0						
Alamäen kaiteet hs80	25			25				
Lätkähissin nousumuovi hs 80	0	40		40				
Latuvalaituksen laajennukset n. 1 km	0			0				
Taivalvaaran liikuntapuiston kehittäminen (tenniskentän pinnot)	0	10		10				
Hutunkoulun kentän parantaminen	20							
Jääkiekkokaukalon kattaminen (liikuntapaikkastrategia)	0	60		60				
Urheilukentän/jääkiekkokaukalon puku- ja w c-tilat (liikuntapaikkastrategia)	0	350		350	80			
Lumetusjärjestelmän kehittäminen (sähköliittymä, pintavedenottamo Ijoki MeVe:n esitys)	0	0						
Urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat yhteensä	55	490	0	545				
Urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat yhteensä	55	490	0	545				
Satamat ja laiturit								
Kalasadaman huoltorakennuksen kunnostus/myynti?	0							
Satamat ja laiturit yhteensä	0							
Valokuituverkot								
Verkon rakentamista Kuituverkon laajentaminen 2021	20			20				
Valokuituverkot yhteensä	20			20				
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ	545	1 100	170	1 645				
Netto	545	1 020	170	1 565				

Hankkeen nimi					Ulkopuolinen rahoitus			
	2 021	2 022	2 023	Käyttö yhteensä	Avustus 2 021	Avustus 2 022	Avustus 2 023	2 021
LIIKELAITOKSET								
Kaukolämpölaitos								
Verkoston saneeraus/uudet liittäjät	100	100	100	300				
Kaukolämpölaitos yhteensä	100	100	100	300				
Vesihuoltolaitos								
Suunnittelu, verkosto ja laitokset, puhdistamon jatkolupa, vesihuollon rakentaminen ja saneeraus, syöttövesijohdon saneeraus, puhdistamon jälkivalutuskentän perusparannus, lammikot ja talohaarat ym.	120	120	120	360				
Jv-puhdistamo, bioroottorin uusiminen 2 kpl/ 2 vuotta	100	100	100	300				
Pitkänlamminkankaan varavedenottamo, suunn. 2021, tot 2022-2023	30	30	30	90	100			
Vesihuoltolaitos yhteensä	250	250	250	750	100			
Jätehuolto								
Jäteaseman perusparannus	10	10	10	30				
Jätehuolto yhteensä	10	10	10	30				
LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	360	360	360	720				
Netto	360	360	360	720				
INVESTOINNIT ILMAN IRTAIMISTO-								
HANKINTOJA yhteensä	4 305	4 560	1 430	8 865				
netto	4 205	4 560	1 430	8 765				

Hankkeen nimi					Ulkopuolinen rahoitus			
	2 021	2 022	2 023	Käyttö yhteensä	Avustus 2 021	Avustus 2 022	Avustus 2 023	2 021
IRTAIMISTON HANKINTA + PITKÄVAIKUTTEISET MENOT								
Kunnanhallitus								
Kunnanhallitus yhteensä								
Sivistyslautakunta								
Omatoimikirjasto (lainaus- ja palautusautomaatit, kameravalvonta) (siirto vuodelta.2020)	12							
Sota-ajanperinne huone (siirto vuodelta.2020), esitystekniikka ja kalusto	28							
Ruokahuollon kuljetusvaunut ja muut kalusteet	0							
Nykytekniikkaa ja kalusteita remontoituihin tiloihin (mobiililaitteet, älytaulut, pulpettien ja tuolien uusiminen)	60	20		80				
Kaarihallin (TaKun tilat) kuntosalilaitteiden uusiminen	45			45				
Seikkailupuiston laitteet	0			0				
Yläkoulun keskusradion uusiminen	10			10				
Hutun ryhmiksen hiekkalaatikko ja varjokatos	0			0				
Päiväkodit: Pirpanan ja Tenavatuvan pihalle katos	0			0				
Museon alueen perusparannus	10			10				
Sivistyslautakunta yhteensä	165	20	0	185				
Sosiaali- ja terveyslautakunta				0				
Digitaalisten palveluiden kehittäminen, etävastaanotot mukaan lukien kotihoito ainakin pienellä osuudella. Omahoitoalustan tai muun vastaavan toiminnon sekä sähköisen ajanvarausjärjestelmän aloittaminen, sekä RaiSoft kehitysvamma ja mielenterveyspalvelut (Hinta-arvio tehty yhdessä LapIT:n ja Tiedon kanssa)	0			0				
Lääkintälaitteiden rekisteröinti (Effector tai muu järjestelmä) ja huoltosopimus OYS:n kanssa:	20			20				
Hoitajakutsujärjestelmän uusiminen ja kulunvalvonta:	20			20				
Suunterveydenhuolto: (mikromootori-doriovarsia Planmeca Compact i ja Planmeca Compact koneisiin, irrallinen valokovettaja, kuumasamaaja, kuumailmakaappi, autoklaavi).	35			35				
				0				
Sosiaali- ja terveyslautakunta yhteensä	75	0	0	75				
Tekninen lautakunta								
Konekeskuksen kalusto	10	10	10	30				
Tekninen lautakunta yhteensä	10	10		20				
Irtaimiston hankinta yhteensä	250	30	0	280				
Muut pitkävaikutteiset menot								
Yksityisteiden perusparannukset	100	100	100	300				
Reitistöt	100	100	20	220	140			
ljoen yhteishankkeet	10	0		10				
				0				
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	210	200	120	410				
IRTAIMISTON HANKINTA + PITKÄVAIKUTTEISET MENOT Yhteensä	460	230	120	690				
Netto	320	230	120	550				
Brutto	4 765	4 790	1 550	9 555				
NETTO	4 525	4 790	1 550	9 315				

Investointiosassa valtuuston nähden sitovat erät on osoitettu vaaleansinisellä värillä.

3.5. Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA	TP2019	TA2020 muutettu	TA2021	Muutos %	2022 1000 eur	2023 1000 eur
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 944 259,78	1 278 790	2 460 430	92,4	2 672	2 899
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-19 398,10					
Toiminnan rahavirta	1 924 861,68	1 278 790	2 460 430	92,4	2 672	2 899
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-3 271 764,95	-5 696 000	-4 765 000	-16,3	-4 920	-1 550
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	190 000	240 000			
Pysyvien vastaavien luovutustulot	19 941,00					
Investointien rahavirta	-3 251 823,95	-5 506 000	-4 525 000	-17,8	-4 920	-1 550
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 326 962,27	-4 227 210	-2 064 570	-51,2	-2 248	1 349
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	672,76					
Antolainauksen muutokset	672,76					
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 500 000,00	3 500 000	2 500 000	-28,6	2 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-914 979,00	-537 691	-658 380	22,4	-658	-658
Lainakannan muutokset	2 585 021,00	2 962 309	1 841 620	-37,8	1 342	-658
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien r	11 290,25					
Vaihto-omaisuuden muutos	20,77					
Saamisten muutos	-389 749,67					
Korottomien velkojen muutos	-403 315,28					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-781 753,93					
Rahoituksen rahavirta	1 803 939,83	2 962 309	1 841 620	-37,8	1 342	-658
Rahavarojen muutos	476 977,56	-1 264 901	-222 950	-82,4	-906	691
Rahavarat 31.12.	2 323 737,15					
Rahavarat 1.1.	1 846 759,59					
Rahavarojen muutos	476 977,56					

4. TYTÄRYHTEISÖT

Tytäryhteisöt	Kunnan omistusosuus
Kiinteistö Oy Siikataival	100 %
Kiinteistö Oy Koillismaakeskus	100 %
Taivalkosken Kyläverkot Oy	100 %
Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit	84,02 %

4.1. Kiinteistö Oy Siikataival

Perustehtävä

Yhtiö omistaa ja hallitsee kiinteistöjä sekä pitää yllä kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Taivalkoskella. Yhtiö omistaa vuokra-asuntoja yhteensä 237 kappaletta.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön talous on tasapainossa. Huoneistojen tarkistukset jatkuvat kiinteistöittäin ja kunnostuksia toteutetaan asukasvaihdon yhteydessä.

Talouden tunnusluvut

	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Liikevaihto t€	1337,30	1395,61	1342,20		
Liikevoitto t€	145,36	232,13	208,71		
Tilikauden voitto/tappio t€	-7,37	0,00	0,00		
Taseen loppusumma t€	5546,50				
Omavaraisuusaste %	35,69				
Lainakanta t€	3359,85 yhteensä, josta 164,56 ovat korko 0%	3041,13 yhteensä, josta 135,53 ovat korko 0%	2728,28		
Investoinnit t€	0,042	0,002	0,000		

4.2. Kiinteistö Oy Koillismaakeskus

Perustehtävä

Yhtiö omistaa monitoimirakennuksen, jossa sijaitsevat hotelli- ja ravintolatilat sekä alakerrassa uima-allastilat. Yhtiöjärjestyksen ja osakepääoman omistuksen nojalla tiloja hallitsee Taivalkosken kunta. Kunta on vuokrannut hotelli- ja ravintolatilat yksityiselle yrittäjälle.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön isännöinnin päivittäminen ja uimahallin remontin hankesuunnittelu.

4.3. Taivalkosken Kyläverkot Oy

Perustehtävä

Yhtiön toimialana on tietoliikenneverkkojen rakentaminen sekä verkon hallinta, vuokraus ja palvelut. Yhtiö voi toimintaansa liittyen omistaa kiinteää omaisuutta ja arvopapereita. Yhtiön toiminnan tarkoituksen ei ole voiton tuottaminen yhtiön osakkeenomistajille.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiö kattaa liiketoiminnasta aiheutuvat kustannukset valokuituverkon käytöstä saatavilla verkkomaksuilla.

Talouden tunnusluvut

	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Liikevaihto t€	101	110	110	110	110
Liikevoitto t€	49	58	58	58	58
Tilikauden voitto/tappio t€	18	28	28	28	28
Taseen loppusumma t€	1413	1316	1219	1122	1025
Omavaraisuusaste %	-22 %	-21 %	-20 %	-20 %	-19 %
Lainakanta t€	1683	1611	1539	1467	1395
Investoinnit t€	0	0	0	0	0

4.4. Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit

Perustehtävä

Yhtiö omistaa kiinteistön rakennuksineen. Tilat on vuokrattu Telatek Oy:lle.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena on toimia siten, että yhtiö voi tarjota vuokralaiselleen toimivat, turvalliset ja kohtuuhintaiset toimitilat. Investointi- ja korjaustarpeet tulevat olemaan tulevinakin vuosina suuria toimintaedellytysten turvaamiseksi.

	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Liikevaihto t€	325	343	350	355	360
Liikevoitto t€	66	62	70	70	80
Tilikauden voitto/tappio t€	45	37	40	40	40
Taseen loppusumma t€	3324	3600	3500	3600	4300
Omavaraisuusaste %	56	53	55	55	47
Lainakanta t€	1388	1700	1550	1800	2600
Investoinnit t€	1475	200	50	250	800

5. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

KUNNANHALLITUS	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kunnanjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnansihteeri	1,00	1,00			
Hallintos sihteeri 1.4.2020 alkaen		1,00	1,00	1,00	1,00
Keskusarkistonhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palveluneuvoja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Taloussihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Pääkirjanpitäjä	1,00	1,00			
ICT-asiantuntija			1,00	1,00	1,00
Kunnanhallitus yhteensä	7,00	8,00	7,00	7,00	7,00
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
<u>Yleis johto</u>					
Sosiaali- ja terveysjohtaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Hoitotyönjohtaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Taloushallinto</u>					
Toimialasihteeri, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Asiakaskohtainen sosiaalityö</u>					
Johtava sosiaalityöntekijä, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sosiaalityöntekijä-lastenvalvoja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sosiaaliohjaaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Perhetyöntekijä, vakinainen	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Toimistos sihteeri, vakinainen	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
<u>Kuntouttava työtoiminta, Tolokun tupa</u>					
Ohjaaja, määräaikainen	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Sosionomi, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Kehitysvammatyö, avohuolto</u>					
Kehitysvammatyön palveluohjaaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Kehitysvammatyö, päivätoiminta</u>					
Lähihoitaja, vakinainen	2,50	3,00	3,00	3,00	3,00
Avustaja, vakinainen			2,00	2,00	2,00
Avustaja, määräaikainen	1,00	2,00			
<u>Eritysryhmien tukiasuminen</u>					
Tukiasumisen ohjaaja		1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Kehitysvammatyö, työkeskus</u>					
Ohjaaja, vakinainen	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
<u>Kehitysvammatyö, Tuikku</u>					
Lähihoitaja, vakinainen	5,00	5,00	6,00	6,00	6,00
Sairaanhoitaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sosionomi, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

<u>Eritysryhmien palveluasuminen, Sinikello</u>					
Sosionomi, vakinainen			1,00	1,00	1,00
Lähihoitaja, vakinainen			2,00	2,00	2,00
<u>Hammaslääkärit</u>					
Terveyskeskushammaslääkäri, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Hammashoitajat</u>					
Hammashoitaja, vakinainen	4,00	4,00	3,00	3,00	3,00
Suuhygienisti, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Lääkärityö</u>					
Johtava lääkäri, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Terveyskeskuslääkäri, vakinainen	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00
<u>Mielenterveystyö</u>					
Terveyskeskuspsykologi, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Psykiatrinen sairaanhoitaja, vakinainen	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
<u>Poliklinikka</u>					
Sairaanhoitaja, määräaikainen		1,00	1,00	1,00	1,00
Sairaanhoitaja, vakinainen	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Perushoitaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Välinehuoltaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Osastonsihtööri, vakinainen	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
<u>Laboratorio</u>					
Bioanalytiikko	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lähihoitaja, määräaikainen					
Lähihoitaja, vakinainen	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
<u>Radiologia</u>					
Röntgenhoitaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Fysioterapia</u>					
Fysioterapeutti, vakinainen	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
<u>Neuvola</u>					
Terveystenhoitaja, vakinainen	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Perhetyöntekijä, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Kotihoito</u>					
Sairaanhoitaja, vakinainen	3,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Palveluohjaaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ohjaaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lähihoitaja, vakinainen	33,00	38,00	38,00	38,00	38,00
Lähiavustaja, määräaikainen/oppisopimus		3,00	3,00	3,00	3,00
Lähihoitaja, määräaikainen/oppisopimus	1,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Perushoitaja, vakinainen	4,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Laitosapulainen	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00
<u>Terveyskeskuksen sairaala</u>					
Osastonhoitaja, vakinainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sairaanhoitaja, vakinainen	8,00	9,00	9,00	9,00	9,00
Lähihoitaja, vakinainen	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Sosiaali- ja terveyslautakunta yhteensä	120,00	137,00	140,00	140,00	140,00

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Hallinto					
Hallinto- ja taloussihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Perusopetus					
Rehtori, myös toimialajohtaja	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87
Lehtorit	9,00	7,00	7,00	7,00	7,00
Luokanopettaja	15,00	14,00	13,00	13,00	13,00
Erytisloukanopettaja	4,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Erytisiopettaja	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Tuntiopettaja	8,00	7,00	9,00	7,00	7,00
Koulusihteeri	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60
Palvelusihteeri	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Koulunkäynninohjaaja/iltapvtoiminnan ohjaaja	8,00	9,70	10,00	9,00	8,00
Koulukuraattori -palveluohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Luokanopettaja, apulaisrehtori	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Keittäjä-siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Lukio					
Rehtori	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Lehtorit (yksi myös apulaislehtori)	6,00	5,00	4,00	4,00	4,00
Koulusihteeri	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Kansalaisopisto					
Rehtori	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Koulusihteeri	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Suunnittelijaopettaja				0,50	0,50
Varhaiskasvatus *					
Päivähoidon ohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palveluohjaaja-koulukuraattori	0,50	0,50	0,50	1,00	1,00
Lastentarhanopettaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lastenhoitaja	3,00	3,00	2,00	2,00	2,00
Ryhmäperhepäivähoitaja	13,00	12,00	15,80	13,80	11,80
Perhepäivähoitaja	9,00	4,00	4,40	3,00	3,00
Henkilökohtainen avustaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Keittäjä-siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Koulusihteeri	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Kirjasto					
Kirjastotoimenjohtaja/kirjastonhoitaja 2019 alk.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kirjastovirkailija	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Kulttuuritoimi					
Kulttuurituottaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikuntatoimi					
Liikunnanohjaaja (sis. koordin.)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Uinninvalvoja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vapaa-aikaohjaaja	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70

Nuorisotoimi					
Vapaa-aikaohjaaja	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Nuoriso-ohjaaja (nuorisotyö)	1,00	1,00	0,50	0,50	0,50
Ruokahuoltoyksikkö **					
Ravitsemispäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00
Vastaava ravitsemistyöntekijä	5,00	5,00	5,00	5,00	2,00
Vastaava ravitsemistyöntekijä-ruokah.ohjaaja					1,00
Ravitsemistyöntekijä	7,50	7,50	7,50	7,50	4,50
Työllistämisyksikkö					
Koulukukraattori/palveluohjaaja	0,25	0,30	0,25	0,25	0,25
Työvalmentaja-työnohjaaja	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Työpaja					
Pajaohjaaja	1,00	1,00	0,50	0,50	0,50
Nuoriso-ohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Etsivä nuorisotyöntekijä	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Koulukuraattori/palveluohjaaja	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Sivistyslautakunta yhteensä	117,20	106,95	109,40	104,00	95,00

* Lukion tuntiopettajat peruskoulun kanssa yhteisiä, sis.perusopetuksen lukuihin.

** Kansalaisopiston sivutoimiset tuntiopettajat eivät sisälly lukuihin, yhteiset opettajat sis. perusopetuksen

**** Lasten määrä pienentynyt kunnassa, mutta varhaiskasvatukseen tulevien suhteellinen määrä lisääntynyt mutta onvaikeasti ennustettavissa.

**** Ravitsemispalvelut siirtynevät soten osalta makuntaan vuoden 2023 alusta lukien.

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Hallinto, kaavoitus ja mittaus					
Tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimialasihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikenne ja yleiset alueet					
Maarakennusmestari	1,00	1,00			
Maarakennusinsinööri			1,00	1,00	1,00
Rinne-/liikuntapaikkatyöntekijä	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikuntapaikkatyöntekijä	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikelaitokset					
Kunnossapito- ja kiinteistöpalvelut					
LVI-tekniikko tehtävän nimikemuutos 2021)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Varastonhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnallistekn. Am.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnallistekn. Am.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnallistekn. Am.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnallistekn. Tt., määräaikainen	1,00	1,00	0,50	0,50	0,50
Lähettilä	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Rakennukset					
Talonrakennusmestari	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kirvesmies	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kirvesmies	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kirvesmies, määräaikainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivoustyönohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja, määräaikainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja, määräaikainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Siivooja, määräaikainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen, määräaikainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen, määräaikainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Laitosapulainen, määräaikainen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistöhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistöhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistöhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistöhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistöhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistöhoitaja	1,00	1,00			
Rakennusvalvonta					
Rakennustarkastaja	1,00	1,00			
Toimistorakennusmestari	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Tekninen lautakunta yhteensä	48,00	48,00	45,50	45,50	45,50
Taivalkosken kunta yhteensä	292,20	299,95	301,90	296,50	282,50

KOULUTUSSUUNNITELMA

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaa ohjaavat laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007, myöh. kunnallinen YTL), laki taloudellisesta tuetusta ammatillisesta osaamisen kehittämisestä (1136/2013) sekä laki koulutuksen korvaamisesta (1140/2013). Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman sisältö ja laajuus voivat vaihdella yrityksen koon, toiminnan, henkilöstömäärän, koulutustarpeen ja -asteen, alan kehityksen, työvoiman saatavuuden sekä muiden tarpeiden mukaan.

Kunnallisen YTL 4 a §:n mukaan kunnassa on laadittava yhteistoimintamenettelyssä vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, jonka sisällön työnantaja lopuksi vahvistaa. Lailla taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä edistetään työntekijöiden ammatillisen osaamisen kasvua. Tässä yhteydessä ammatillisen osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan työntekijöille tarjottavaa suunnitelmallista koulutusta, joka on tarpeen työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vastaamaan työn ja työtehtävien asettamia vaatimuksia ja ennakoitavissa olevia muuttuvia osaamistarpeita. Lailla koulutuksen korvaamisesta puolestaan tuetaan työnantajan taloudellisia mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen heidän ammatillista osaamistaan kehittävää koulutusta.

Organisaation tuottavuus perustuu henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin, toiminnan palvelulähtöisyyteen sekä tiedon ja taidon hallintaan ja tietoteknologian tehokkaaseen hyödyntämiseen. Tuottavuuteen voidaan vaikuttaa lisäämällä henkilöstön mahdollisuuksia parantaa osaamistaan suunnitelmallisesti niin, että kunnan visiot ja strategiat sekä työyksiköiden tavoitteet ja perustehtävä ohjaavat henkilöstön osaamistarpeiden määrittämistä ja koulutusta.

Kaikkien toimialojen henkilöstön täydennys- ja jatkokoulutustarpeet ja -suunnitelmat tuodaan ao. lautakunnalle tiedoksi.

KESKUSHALLINTO

Lakisääteistä kouluttautumisvelvollisuutta ei ole vaan koulutusta varten varatut määrärahat käytetään sellaiseen ajankohtaiseen koulutukseen, joka on tarpeen toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten (muuttuva lainsäädäntö, uudet tai muuttuvat tietojärjestelmät) vuoksi.

Koulutuksiin on varattu yhteensä noin 12.500 euroa ja se sisältää valtuutettujen, kunnanhallituksen jäsenten ja kunnanjohtajan koulutuksen sekä keskushallinnon toimintayksiköiden henkilöstön koulutukset. Koulutusten kesto vaihtelee 1 – 2 päivää ja ne ovat sisällöltään henkilöstön työtehtäviin liittyviä ajankohtaiskoulutuksia. Koulutuksista tehdään erilliset päätökset esimiehen tai muun vastaavan päätösviranomaisen toimesta. Koulutuksiin osallistuminen pyritään toteuttamaan aina kun on se mahdollista etäyhteyden avulla.

SOSIAALI JA TERVEYSPALVELUT

Taivalkosken sosiaali- ja terveystoimella on palkkalistoilla noin 156 henkilötyövuotta, joista 108 on vakinaisia ja loput määräaikaisia. Työntekijöiden määrä vaihtelee jonkin verran mm. sijaisten palkkauksen vuoksi. Määräaikaisuuden perusteena oli sijaisuuden hoitaminen, työllistämistuki tai tehtävän suorittaminen rajattu määräaika.

Työntekijä palkataan lähtökohtaisesti vakituiseen työsuhteeseen. Määräaikainen palvelussuhde voidaan solmia vain perustellusta syystä. Määräaikaisen työsopimuksen tai viranhoitomääräyksen perusteltu syy on esim. sijaisuuden hoitaminen, koulutukseen liittyvä harjoittelu- tai oppisopimus, ulkoinen rahoitus silloin kun työllistäminen perustuu esim. palkkatukeen, projektiluonteinen tehtävä, kesätyö, muodollisen kelpoisuuden puuttuminen tai ruuhkatilanteen purkaminen.

Määräaikaisten työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämisen toimenpiteet riippuvat määräaikaisen työsuhteen pituudesta. Pitempiaikaisten, määräaikaisten työntekijöiden kanssa tulee käydä osaamiskeskustelu ja varmistaa myös määräaikaisille työntekijöille hoidettavan tehtävän kannalta tarpeellinen kouluttautuminen.

Kaikkien työntekijöiden työkykyä tuetaan työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti. Työpaikkaselvityksissä kartoitetaan työpaikkojen vaara- ja riskitekijät ja arvioidaan ennaltaehkäisevästä näkökulmasta henkilöstöä kuormittavat tekijät. Työpaikkaselvitykset suunnitellaan yhdessä työsuojelun kanssa. Työterveyshuollossa seurataan ja edistetään osatyökuntoisen työntekijän terveydentilaa ja työssä selviytymistä.

Varhaisen tuen toimintamalli on käytössä ja sen tavoitteena on kiinnittää huomiota kaikenikäisten ja -kuntoisten työntekijöiden työssä jaksamiseen ja tukea lähiesimiehiä työhyvinvoinnin heikkenemisen ennusmerkkien havainnoimiseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tavoitteena on, että jokaisen sosiaali- ja terveystoimen palveluksessa olevan työntekijän työ- ja toimintakykyä edistetään ja tuetaan työuran kaikissa vaiheissa. Kunnassa on työntekijöiden työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi käytössä työntekijöiden jouluruokailu, liikunta- ja kulttuurisetelit. Palaverikäytäntöjen ja aktiviteettien järjestämistä aktiivisuus ja osallistuminen vaihtelevat työpisteittäin.

Koulutustarpeita kartoitetaan yksikköjen omissa työkokouksissa sekä kehityskeskusteluissa. Jokaisen työntekijän osalta koulutustarpeet käydään läpi vuosittain käytävän kehityskeskustelun yhteydessä. Kehityskeskustelu tuo esille sen, millaisia työhön ja työyhteisöön liittyviä tavoitteita työntekijä henkilökohtaisesti asettaa ja mitä työnantaja häneltä odottaa. Kehityskeskustelussa kiinnitetään huomiota erityisesti työtehtävien hallintaan ja työntekijän osaamisvalmiuksien tukemiseen ja tunnistamiseen.

Ammatillisella täydennyskoulutuksella tarkoitetaan suunnitelmallista koulutusta, jonka avulla ylläpidetään ja kehitetään työssä tarvittavaa osaamista. Täydennyskoulutus vastaa henkilöstön välittömiin koulutustarpeisiin ja suuntaa tulevaisuudessa tarvittaviin tietoihin ja taitoihin. Säännöllinen täydennyskoulutus antaa henkilöstölle mahdollisuuden hankkia ammattialan viimeisintä tietoa ja kehittää työtaitoja, parantaa työn hallintaa ja ammatillista yhteistyötä sekä edistää henkilöstön työhön sitoutumista ja työhyvinvointia. Ammattitaidon uudistaminen auttaa työntekijää vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Täydennyskoulutuksella voidaan parantaa koko organisaation toiminnan vaikuttavuutta, palveluiden laatua, potilas-/asiakasturvallisuutta ja -tyytyväisyyttä.

Työnantajan tulee huolehtia siitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon koko henkilöstö osallistuu peruskoulutuksen pituudesta, työn vaativuudesta ja toimenkuvasta riippuen riittävästi heille järjestettyyn täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutusta ohjaavat säännökset ovat:

- laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1559/1994
- työterveyshuoltolaki 1383/2001
- laki työsuojelun valvonnasta 131/1973
- laki kansanterveystlain muuttamisesta 992/2003
- sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- sosiaali- ja terveysministeriön asetus terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta 1194/2001
- laki erikoissairaanhoidon muuttamisesta 993/2003
- sosiaali- ja terveysministeriön terveydenhuollon täydennyskoulutussuositus 2004:2
- sosiaali- ja terveysministeriön sosiaalihuollon täydennyskoulutussuositus 2006:6
- Kunnallisen työmarkkinalaitoksen yleiskirje 11/2004 ja 18/2008
- kunta-alan työmarkkinaosapuolten koulutussopimus
- STUK:n ohje ST 1.7 säteilysuojelukoulutus terveydenhuollossa

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle lainsäädännöllä asetetut kelpoisuusehdot varmistavat sen, että työntekijöillä on perusosaaminen työhönsä. Se ei vielä takaa, että työntekijöillä olisi käytössään kaikki tarvittavat osaaminen. Ammatillinen pätevyys muodostuu työssä vaihteittain tiedon ja kokemuksen yhdistyessä todelliseksi osaamiseksi.

Uusien työntekijöiden perehdytys Taivalkosken sosiaali- ja terveystoimeen työnantajana vastaavat työyksiköt osaltaan, lisäksi huomioidaan henkilöstön perehdytys erilaisiin tietoturvariskeihin ja niiden ennaltaehkäisyyn. Perehdytykseen liittyy uusien järjestelmien käyttöönoton koulutus sekä ohjelmisto- ja sovelluskoulutukset.

- Täydennyskoulutuksena vastuualuekoulutukset
- Työyhteisötaitoihin liittyvät koulutukset: Vuorovaikutus työyhteisössä ja hyvä käytäytyminen
- Esimiehille: Esimies, puheeksiotto ja hankalat tilanteet
- Elvytyskoulutukset Anne-nukella
- Saattohoitokoulutus, VOS ja asumispalveluyksiköt
- Sisäinen koulutus: diabetes-, astma-, kipu-, reuma-, haava- ja sydänhoitajakoulutukset asumispalveluyksiköissä
- Turvakorttikoulutukset työntekijöille, joilla koulutusta ei vielä ole sekä vanhentuneiden korttien uusiminen
- Poistumisharjoitus pelastustoimen kanssa; VOS, PKL ja asumispalveluyksiköt
- Rai-raportointiin liittyvät koulutukset
- Ergonomiakoulutusta
- Erikoisalojen alueelliset koulutukset pääsääntöisesti etälähetyksinä
- Potilasturvallisuuskoulutukset/laiteturvallisuuskoulutus sairaanhoitopiiriin järjestäminä
- Lääkehoidon verkkokurssit jatkuvat, lähi/sairaanhoitajilla uusittava 4 vuoden välein, näytön vastaanottavat sairaanhoitajat 3 vuoden välein.
- KVTES työaikaan ym. ajankohtaisiin muutoksiin liittyvät koulutukset esimiehille ja listantekijöille.
- Digiosaamiseen liittyviä koulutuksia.

- Potilasturvallisuuskoulutukset sairaanhoitopiiriin järjestäminä.
- Lääkehoidon verkkokurssit jatkuvat, lähi/sairaanhoitajilla uusittava 4 vuoden välein, näytön vastaanottavat sairaanhoitajat 3 vuoden välein.
- KVTES työaikaan ym. ajankohtaisiin muutoksiin liittyvät koulutukset esimiehille ja listantekijöille.
- Sosiaalitoimen toimintayksiköille hankitaan tarvittavat ensiapu- ja lääkehoitokoulutukset sekä asumisyksiköille palo- ja pelastustoimen järjestämät alkusammutus/poistumisharjoitukset.
- Sosiaalitoimen henkilöstölle mahdollistetaan ajankohtaista täydennyskoulutusta alueellisten koulutusten kautta mahdollisuuksien mukaan etäyhteyksiä hyödyntäen.
- Osallistutaan lastensuojelun monialainen kehittäminen 2020 – 2022 hankkeen järjestämiin koulutuksiin.
- Sosiaalihuollon palvelutehtäväluokituksen ja Kanta-arkiston käyttöönottoon sekä kirjaamiseen liittyvää koulutusta sosiaalihuollon henkilöstölle.
- RAIssoft-ohjelmiston käyttöönottoon liittyvä koulutus.

SIVISTYSPALVELUT

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen henkilökunnalle järjestetään 1-2 koulutuspäivää, joissa aiheina ovat esim. kuvien käyttö varhaiskasvatuksessa sekä tunnetaidot ja ohjaus. Lisäksi osallistutaan tarvittaessa muihin yksittäisiin ajankohtaisiin koulutuksiin erillisillä päätöksillä

Perusopetus ja lukiokoulutus

Opettajille järjestetään veso-koulutusta. Veso-koulutuksena osallistutaan yhteistyössä Koillismaan alueella kuntien kanssa järjestettäviin seudullisiin koulutuksiin ja Opi-päiviin Oulussa. Paikallisesti pyritään järjestämään koulutuksia opetustyön tueksi resurssien puitteissa (esim. ADHD:stä).

Lukion opettajat osallistuvat uuden opetussuunnitelman siirtämiseen opetustyöhön kohdennettuihin koulutuksiin. eLukion opettajien koulutus- ja suunnittelupäiviin osallistutaan erillisillä päätöksillä. Erillisten päätösten ja resurssien mukaan mahdolliset opettajien ajankohtaiset ainekohtaiset koulutukset sekä muun henkilökunnan ajankohtaiset, työntekijäkohtaiset koulutukset.

Muu henkilöstö

Työtehtäviin liittyvät ajankohtaispäivät/seminaarit/neuvottelupäivät/koulutukset (mm. Aluehallintoviraston, ELY:n, TE-keskuksen, Kulttuuri- ja opetusministeriön/ Opetushallituksen, FCG:n järjestämät) erillisillä päätöksillä.

Nuorten työpajayhdistyksen ja ALU-sopimuksen mukaista soveltuvaa koulutusta erillisillä päätöksillä. Tarvittaessa erityisliikunnan (esim. kiipeily) ohjaus- ja turvallisuus-koulutusta. Uinnivalvonnan pelastus- ja ensiapukoulutuksen päivitystä tarvittaessa.

Kirjaston henkilöstö osallistuu omatoimikirjaston käyttöönottoon liittyviin koulutuksiin, Outi-kirjastoverkoston ja eKirjastoverkoston ajankohtaispäiviin yms. Mahdolliset muut työntekijäkohtaiset koulutukset erillisillä päätöksillä.

Kansalaisopiston opettajille järjestetään verkko- ja etäopetukseen liittyvää koulutusta ja opettajat osallistuvat tarvittaessa omiin ainealueisiin liittyvään koulutukseen erillisillä päätöksillä.

Ruokahuoltohenkilöstölle järjestetään ensiapukoulutusten päivityksiä. Osallistutaan tarvittaessa erityisruokavalioihin tms. liittyviin ajankohtaisiin työntekijäkohtaisiin koulutuksiin erillisillä päätöksillä.

Pyritään osallistumaan tietojärjestelmiin ja ohjelmistoihin sekä muihin kehittämiskoh-teisiin liittyviin ajankohtaisiin ja tarpeellisiin koulutuksiin sekä ensiapukoulutusten päi-vityksiin mahdollisuuksien mukaan. Kaikissa yksiköissä kannustetaan myös omaeh-toiseen kouluttautumiseen.

Koulutus järjestetään kaikissa yksiköissä tarpeen mukaisesti ja resurssien puitteissa. Toimialalla on varattu koulutuksiin yhteensä noin 24.000 euroa

TEKNISET PALVELUT

Toimialan vuotuinen koulutusbudjetti on noin 6.000 euroa. Toimialan henkilöstömäärä on 45,5. Toimintaympäristön muuttuessa tulee varmistaa, että organisaation osaami-nen kehittyä ja pysyy vaadittavalla tasolla. Digitalisaatio ja tekniikan lisääntyminen li-säävät tarvetta henkilöstön osaamisen kehittämiseen jatkuvasti. Osaamisen varmis-taminen tapahtuu erilaisten taito- ja osaamiskartoitusten avulla. Oppilaitosyhteistyön avulla tullaan kartoittamaan henkilöstön taitoja ja tarvittaessa räätälöidään tarvittavia koulutuksia toteutettavaksi työn ohessa. Paikallisen oppilaitoksen OSAOn kanssa on käynnistetty yhteistyötä eri lisäkoulutusvaihtoehtojen toteutuksesta ja rahoituksen jär-jestämisestä mm oppisopimuskoulutuksin.

Toimiala käyttää koulutusresurssit toimintaympäristön muutoksiin liittyviin ajankohtai-siin koulutustilaisuuksiin, säädösmuutosten aiheuttamiin koulutustarpeisiin ja työtur-vallisuus-/työmenetelmäkoulutuksiin.

Lisäksi käyttösuunnitelman puitteissa voidaan vuoden kuluessa tarkastella muutosti-lanteessa olevien toimintayksiköiden lisäkoulutustarvetta.

Lautakunta osallistuu omilla päätöksillään toimialansa tarpeelliseksi katsomaansa koulutukseen.

Lisäksi käyttösuunnitelman puitteissa voidaan vuoden kuluessa tarkastella muutosti-lanteessa olevien toimintayksiköiden lisäkoulutustarvetta.

Toimistohenkilöstö

Ajankohtaisia toimintaympäristön muutoksiin ja säädösmuutoksiin keskittyviä työnte-kijäkohtaisia koulutuksia tarpeen mukaan esimiehen päätöksellä 1 – 5 pv/v.

Toimintayksiköiden esimiehet (tekninen henkilöstö) ja rakennusvalvonta

Ajankohtaisia toimintaympäristön muutoksiin ja säädösmuutoksiin keskittyviä työnte-kijäkohtaisia koulutuksia tarpeen mukaan esimiehen päätöksellä 1 – 5 pv/v.

Kirvesmiehet, kiinteistöhoitajat ja kunnallistekniikan ammattihenkilöt

Ajankohtaisia toimintaympäristön muutoksiin ja säädösmuutoksiin keskittyviä työntekijäkohtaisia koulutuksia tarpeen mukaan erillisellä esimiehen päätöksellä 1 – 5 pv/v.

Erilaiset ammattikohtaiset koulutukset (korttikoulutukset), kuten esim. tieturva-, työturvallisuus-, tulityö-, hätäensiapukoulutus jne.

Oppisopimuskoulutus.

Siivoojat ja laitosapulaiset

Ajankohtaisia toimintaympäristön muutoksiin ja säädösmuutoksiin keskittyviä työntekijäkohtaisia koulutuksia tarpeen mukaan erillisellä esimiehen päätöksellä 1 – 5 pv/v.

Erilaiset ammattipäivityskoulutukset ja lisäksi esim., työturvallisuus-, hygieniapassi-, ensiapukoulutukset jne.

Kaikissa yksiköissä kannustetaan myös omaehtoiseen kouluttautumiseen.

Oppisopimuskoulutus.

6. KAAVOITUSOHJELMA VUOSILLE 2020 – 2022

Kaavoituskatsaus

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunta järjestää vuosittain asukkailleen kaavoituskatsauksen. Sen tarkoituksena on antaa tietoa kunnassa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista. Kaavoituskatsauksen yhteydessä selostetaan kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä esitetään sellaiset kunnan päätökset ja toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin ja tavoitteisiin.

Kaavoitussuunnitelma

Seuraavassa käsitellään vireillä olevia kaavoitushankkeita ja tehdään esitys uusista kaavoitustöistä eli hahmotellaan kunnan kaavoitusohjelma vuosille 2020 – 2022. Yleis- ja asemakaavoitusta käsitellään erikseen. Lisäksi tuodaan esille kaavojen pohjakarttojen laadintatarpeet.

Kaavoitusohjelmassa esitetään ne alueet, joille ohjelmakauden aikana laaditaan yleiskaava ja asemakaava. Aikataulut perustuvat arvioon kaavoitushankkeiden yleisestä tarpeellisuudesta sekä niiden keskinäisestä kiireellisyysjärjestyksestä ja kestosta.

Yleiskaava

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrättyllä alueella.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osaluueittain.

Asemakaava

Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Yleiskaavahankkeet

Keskustaajaman yleiskaava

Keskustaajaman alueelle on laadittu osayleiskaava vuonna 1981.

Yleiskaava-alue käsittää nykyisen asemakaava-alueen ja asemakaavan laajennusalueita. Yleiskaavan tarkistus- ja laajennustyö on käynnissä ja toteutetaan ohjelmakauden aikana. Mustavaaran kaivoshanke edellytti yleiskaavatarkastelua ja kaava on valmistunut 2015.

Rantayleiskaavat

Maanomistajakohortaiseen mitoitustarkasteluun perustuvalla vahvistetulla oikeusvaikutteisella rantayleiskaavalla voidaan vähentää poikkeuslupien ja rantakaavojen tarvetta yleiskaavan osoittamalla tavalla. Yksittäisinä kohteina Metsähallitus ja kunta ovat toteuttaneet Korvuanjärvellä ja Kostonjärvellä rantayleiskaavan laadinnan.

Asemakaavoitushankkeet

Keskusta 2016 –

Keskustan alueen asemakaava on vanhentunut Kauppatien varrella useista kohdin ja alueella käynnissä asemakaavan tarkistaminen ja siirtäminen uudelle pohjakartalle. Kaava on luonnosvaiheessa ja kaava valmistunee 2020.

Taivalvaara 2020-

Asemakaavan tarkistaminen Kylmäperän lähdealueen länsipuolella.

Hirsikankaan jatkoalue 2020 –

Nykyistä kaavaa pyritään saamaan vetovoimaisemmaksi ja samalla kaavaa laajennetaan lijoen vartta alaspäin.

Jakkilanmäki 2021 –

Vanhalla pohjakartalla oleva asemakaava tarkistetaan ja siirretään uudelle pohjakartalle.

Suoperä 2022 –

Rakennuskaavan tarkistaminen ja siirtäminen uudelle pohjakartalle.

Siikaniemi 2020 –

Rakennuskaavan tarkistaminen ja siirtäminen uudelle pohjakartalle.

Ranta-asemakaavoitus

Loma-asutuksen sijoittumista vesistöjen reunoille ohjataan ranta-asemakaavoilla. Ranta-asemakaavoitus tapahtuu maanomistajien toimesta ja kustannuksella.

Kartoitushankkeet

Taajama-alueella 2010 käynnistetty pohjakartan tarkistus ja laajennustyö valmistui 2013.

Muut ajankohtaiset maankäyttöhankkeet

- Kunnan matkailun Masterplanin päivitys 2020.
- Taivalkosken rantojen esiselvitys 2020 (kaavoitettavuus/rakennettavuus).